

Budget 2026 och plan 2027–2028

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Fastställa budgethandlingen för budget 2026 samt plan 2027–2028 enligt föreliggande förslag samt investeringsplan för åren 2029–2030
- Fastställa oförändrad skattesats till 22:60 kronor per skattekrona
- Ingå borgen, såsom för egen skuld, för AB Melleruds Bostäders låneförpliktelser upp till 190 Mnkr jämte därpå löpande kostnader.
- Fastställa att kommunens låneram 2026 utökas med 65 mnkr och beräknas därefter uppgå till högst 431 mnkr.
- Ökade skatteintäkter till följd av högre invånarantal än budgeterat ska i första hand användas till eventuella volymjusteringar inom kultur- och utbildningsnämndens anslag.
- Vid eventuellt statsbidrag avseende äldreomsorg från staten som kompensation för det statsbidrag som försvinner ska socialnämndens budgetram prövas.
- Kommunstyrelsen får disponera avsatta medel för förfogandeanslaget.
- Uppdra åt kommunchefen att utreda förutsättningarna för att göra kulturskolans verksamhet avgiftsfri för barn och unga, inklusive kostnadsberäkningar.
- Uppdra åt kommunchefen att utreda förutsättningarna för att införa avgiftsfria kollektivtrafik-kort för barn och unga, inklusive kostnadsberäkningar.
- Uppdra åt kommunchefen att se över möjligheter att genom lokalsamordning frigöra medel för att förstärka Kultur- och utbildningsförvaltningens ramtilldelning för att förbättra arbetsmiljön för elever och lärare i såväl förskola som grundskola.
- Uppdra åt kommunchefen att vidta åtgärder för att få bukt med strukturell/ekonomisk obalans inom socialförvaltningens hemtjänst respektive äldreomsorg.

Inledning arbetsprocess framtagande av budget

Inför budgetarbetet 2026 har KSAU, KS-ledamöter, nämndernas presidier samt partigrupper tillsammans med kommunchefens ledningsgrupp haft presidiedialog i enlighet med kommunens styrprinciper. KSAU beslutade därefter, 2025-03-18 § 31, om budgetdirektiv till kommunchefens ledningsgrupp för att upprätta ett tjänstemannaförslag till budget för 2026 utifrån ett resultatmål på 2,5 % eller 3 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

I mitten av april redovisade och överlämnade kommunchefens ledningsgrupp ett tjänstepersonförslag till budget inom ramen för budgetberedningens direktiv. Förvaltningscheferna redovisade de förutsättningar som budgetförslaget är beräknat på. Redovisningen gjordes muntligt till KSAU, samtliga nämnders presidier, KS-ledamöter samt gruppleddare för partierna. M+KD+Kim+SD enades därefter om satsningar på 5,9 mnkr inräknat tillfällig satsning till KUN 2025 som permanentas. Samtidigt får nämnder åtgärder på totalt 9,1 mnkr samt volymjusteringar. I förslaget ingår även extra uppräknings till nämnderna för föreslagna avgiftshöjningar inom taxeverksamheten samt en reservering av extra medel till förfogande avslaget för bl. a nytt elavtal, IT. Enligt förslaget uppgår det budgeterade resultatet för 2026 till 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Innehåll

Sammanfattning	5
Vision och mål.....	6
Verksamhetens utveckling.....	8
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	9
<i>Samhällsekonomisk utveckling</i>	<i>9</i>
<i>Förutsättningar Mellerud.....</i>	<i>11</i>
<i>Förutsättningar nämnderna.....</i>	<i>17</i>
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	20
<i>God ekonomisk hushållning.....</i>	<i>20</i>
<i>Ekonomisk analys</i>	<i>23</i>
Balanskravsresultat	31
Den kommunala koncernen.....	32
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	34
Nämnder	37
Kommunstyrelsen.....	37
Byggnadsnämnden.....	41
Kultur- och utbildningsnämnden	42
Socialnämnden	46
Ekonomiska rapporter	51
Resultatbudget	51
Balansbudget.....	52
Kassaflödesbudget	53
Driftbudget per nämnd	54
Investeringsbudget per nämnd.....	55
Investeringsplan	56
AB Melleruds Bostäder	59

Sammanfattning

Den globala ekonomiska osäkerheten har ökat markant sedan slutet av förra året. Handelskonflikten som USA inlett har snabbt försämrat de globala konjunktutsikterna. Utifrån det svaga konjunkturläget väntas Riksbanken i år sänka styrräntan. Lägre bolåneräntor stärker hushållens realinkomster. I takt med starkare tillförsikt hos hushållen väntas en konsumtionsdriven konjunkturuppgång inledas nästa år. För arbetsmarknaden förutses en knapp sysselsättningsökning i år men fortsatt stigande arbetslöshet. Nästa år väntas en starkare ökning av antalet arbetade timmar än i år, och än högre timtillväxt åren därefter. Detta stärker det kommunala skatteunderlaget.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömer att de ekonomiska förutsättningarna ser bättre ut kommande år för kommuner och regioner, då skatteunderlaget ökar. Den demografiska utvecklingen med minskning i antalet barn ger en svag kostnadsökning för kommunerna, men ställer stora krav på anpassning. Ökat antal äldre innebär ökade behov av äldreomsorg. Samtidigt minskar befolkningen i många av Sveriges kommuner, vilket medför minskade skatteintäkter. Befolkningsutvecklingen är en av Melleruds största utmaningar och enligt befolkningsprognosen fortsätter invånarantalet att sjunka.

Melleruds resultatet för år 2026 uppgår till 15 mnkr, vilket motsvarar fullmäktiges resultatmål på 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Åren därefter sjunker resultaten under målnivån då kostnaderna ökar mer än intäkterna. Orsaken är minskat invånarantal enligt befolkningsprognosen och att statsbidragen inte är värdesäkrade. Budgetarbetet har främst varit inriktat på 2026.

Skattesatsen är oförändrad under perioden, 22:60 kronor, per skattekrona. Budgeten bygger på en befolkningsminskning, utifrån befolkningsprognos, med 120 personer till 2026 och därefter 100 personer per år.

Nämndernas ramar utgår från budget 2025 med uppräknings för övriga kostnader med 1,5 % och externa intäkter 1 % samt extra uppräknings till nämnderna för föreslagna avgiftshöjningar inom taxeverksamheten. Köp av huvudverksamhet (gymnasieverksamhet, räddningstjänst mm) räknas upp med PKV. Kostnader för löneöversyn budgeteras centralt och fördelas ut till nämnderna när förhandlingarna är klara. Satsningar har gjorts på 5,9 mnkr inräknat tillfällig satsning till KUN 2025 som permanentas. Samtidigt får nämnder åtgärder på totalt 9,1 mnkr samt volymjusteringar.

För att uppnå fullmäktiges investeringsmål, att skattefinansierade investeringar ska finansieras av egna medel (resultat + avskrivningar), har anpassningar gjorts i investeringsplanen utifrån ett resultatmål på 2 %. Till följd av att resultatmålet inte uppnås för 2027–2028 uppnås inte heller investeringsmålet totalt för perioden 2027–2028. Som nämnts tidigare har budgetarbetet främst varit inriktat på 2026.

Investeringsnivån för 2026 uppgår till 86 mnkr, varav 23 mnkr avser affärsverksamhet. I investeringsplanen 2026–2030 uppgår investeringarna till 326 mnkr, varav 96 mnkr avser affärsverksamheten. Den höga investeringsnivån innebär att låneskulden ökar med 120 mnkr, varav ca 100 mnkr hänförligt taxefinansierad verksamhet. Investeringar i den taxefinansierade verksamheten finansieras via taxan som kommer behöva höjas ytterligare till följd av investeringarna. Trots ökad låneskuld minskar inte soliditeten. Det beror på att ansvarsförbindelsen för pensioner inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar. Likviditeten sjunker under perioden men från en hög nivå.

Budgetförslaget uppfyller kommunallagens balanskrav alla år samt "God ekonomisk hushållning" för år 2026 men inte för 2027 och 2028, beroende på att minskade resultat medför att investeringarna inte kan finansieras med egna medel. Investeringsmålet mäts över mandatperioden och trots att självfinansieringsgraden är lägre än 100 % för 2026 bidrar den högre självfinansieringsgraden tidigare år till målet enligt prognos kommer uppnås för mandatperioden 2022-2026.

Om kommunens förutsättningar inte förbättras måste kommunen även arbeta med åtgärder för planåren samtidigt som omfördelning av resurser måste ske för att möta den förändrade åldersstrukturen. Investeringsnivån för den skattefinansierade verksamheten måste anpassas efter resultat för att minimera nyupplåning, annars försämrar kommunens framtida generations ekonomiska utrymme. Även investeringsnivån för den taxefinansierade verksamheten måste ses över för att begränsa låneskulden.

Vision och mål

Visionen pekar ut riktningen för Melleruds kommun;

En trygg och nära kommun där allt är möjligt!

- Mellerud, en kommun som präglas av trygghet, närhet och möjligheter.

Vi är en kommun i framkant av utvecklingen som prioriterar barn och unga.

Mellerud ska vara en kommun som kännetecknas av frihet, gemenskap och sammanhållning.

Kommunfullmäktige har antagit följande finansiella mål:

- Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelse vara oförändrad eller öka, med utgångsvärde 22 %.
- Investeringarna för den skattefinansierade verksamheten ska under perioden finansieras med gna medel.
- Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.

För styrning av verksamheten har fullmäktige antagit följande mål:

- En kommun för barn och unga.
- Maximera värdet av skattepengarna.
Attraktiva och trygga livsmiljöer i hela Mellerud.
- Ett utvecklat näringslivsklimat.
- Utvecklad samhällsservice.
- Ett gemensamt Mellerud med stark framtidstro och hög social tillit.

Melleruds kommun ska ha en skola i toppklass, och vi ska vara en kommun för barn och unga. Det sker genom ett brett arbete, genom såväl skolan som socialtjänsten.

Vi ska ha ett utvecklat näringslivsklimat, som placerar oss bland Sveriges femtio bästa kommuner i svenskt näringslivs ranking.

Vi ska i alla lägen vara konstruktiva och obyråkratiska i vår myndighetsutövning. Vi ska i vår interna kultur gå från att vara en myndighetsorganisation till att bli en serviceorganisation, med myndighetsansvar.

Kommunfullmäktige har antagit följande personalmål:

Melleruds kommun har kompetenta medarbetare och ledare och en god arbetsmiljö som kännetecknas av transparens, delaktighet, gott bemötande, en hållbar arbetssituation samt möjligheter till kompetens- och karriärsutveckling.

Förvaltningsberättelse

Fotograf: Josefine Kvarnåsen

Verksamhetens utveckling

Belopp i mnkr (om inget annat anges)	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Folkmängd 31/12	9 052	8 932	8 832	8 732	8 632
Kommunal skattesats	22,60	22,60	22,60	22,60	22,60
Årets resultat	1	14	15	11	1
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag %	0,2	1,9	2	1,4	0,2
Soliditet %	44	44	42	42	41
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser %	25	27	27	28	28
Nettoinvesteringar*	38	64	86	77	69
Självfinansieringsgrad inkl. taxefin %**	100	88	64	68	61
Långfristig låneskuld	366	366	431	456	486

*Överföringsbudget från 2025 tillkommer år 2026.

** Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som har finansierats med årets resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen har självfinansierat samtliga investeringar, inkl. taxefinansierade som utförts under året. I de taxefinansierade verksamheterna ingår VA, renhållning och fjärrvärme.

Kommunen

För 2024 sjönk resultatet efter flera år av höga resultat. Det låga resultatet 2024 berodde på en svag ökning av skatteunderlaget samtidigt som kommunen påverkas av höga kostnadsökningar, främst pensionskostnader. Till 2025 förbättras resultatet trots befolkningsminskning. Orsaken är främst en lägre inflationstakt som medför minskade pensionskostnader. Enligt befolkningsprognosen blir antalet invånare färre vilket medför minskade skatteintäkter. Till 2026 har därför anpassningar och åtgärder behövt göras med ca 7 mnkr för att uppnå kommunfullmäktiges målnivå på 2 %. Resultaten försvagas till 2027 och 2028 till följd av fortsatt befolkningsminskning vilket medför att nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna. Självfinansieringsgraden för investeringar under perioden minskar vilket beror på lägre resultatnivåer 2027 och 2028 i kombination med hög investeringsnivå. En konsekvens av att självfinansieringsgraden är lägre än 100 % blir att låneskulden ökar med 120 mnkr, vilket främst är hänförligt till affärsverksamheten. Trots nyupplåning ökar soliditeten inklusive pensionsförpliktelser. Det beror på att ansvarsförbindelsen inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar. Soliditetsmålet exklusive pensionsförpliktelser minskar däremot som en följd av nyupplåning.

Koncernen

I koncernen ingår AB Melleruds Bostäder. Bolaget har ännu ingen beslutad budget för 2026, men enligt ägardirektivet ska bolaget generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr under mandatperioden. Därtill ska bolaget sträva efter en soliditet på minst 15 %. I bokslutet 2024 var resultatet 1,8 mnkr och soliditeten 19,0%. Bolaget har ett stort underhållsbehov framöver, inkluderat ett stamrenoveringsprojekt per år kommande tjugofemårsperiod. Planen är att finansiera underhållsåtgärderna med egna medel men nyupplåning kan bli nödvändig, vilket i så fall försämrar soliditeten. För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att både kommunen och AB Melleruds Bostäder har balans mellan intäkter och kostnader som uppnår tillfredställande resultat för att minska nyupplåningen. En ökad låneskuld i kombination med minskad befolkning innebär mindre pengar till verksamhet för framtida generationer.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomisk utveckling

Inflationen stabiliseras och sänkta styrräntor

Inflationen förväntas stabiliseras under 2026 och inflationsnivåerna kommer gradvis att närma sig Riksbankens mål på 2%. Utifrån det svaga konjunkturläget väntas Riksbanken i år sänka styrräntan. Räntesänkningar från Riksbanken fortsätter att dämpa hushållens räntebetalningar. Någon återgång till det låga ränteläge som gällde före inflationsuppgången väntas dock inte.

Den bestående högre prisnivån skapar samtidigt en svagare köpkraft bland hushållen. Det reala sparandet har återgått till nivåer innan de kraftigt höjda prisuppgångarna, vilket är en förutsättning innan konsumtionen ökar. Däremot påverkas även konsumtionen av hushållens omvärldsuppfattning, samt förväntningar och syn på sin egen och landets ekonomi. I takt med en mindre turbulent omvärld kommer sparandet avta och konsumtionen öka.

Inflationen förväntas stabiliseras, vilket kan bidra till att reallönerna ökar. Även om produktiviteten ökar kan detta leda till högre reallöner.

BNP

Samhället står inför en stor ekonomisk osäkerhet, som under 2025 trappats upp efter omvärldens ageranden. Sammantaget förutses en markant avmattning i global BNP-tillväxt i år. Denna svaga BNP-tillväxten orsakas av den kraftigt ökade osäkerheten och bedöms dämpa den globala inflationen 2026. Den nya handelskonflikten dämpar global efterfrågan och utrikeshandel och lågkonjunkturen i Sverige kommer att kvarstå även nästa år. Global BNP-tillväxt förväntas bli svag även nästa år, men därefter klart högre när konjunkturen stärks i både USA och eurozonen. SKR:s beräkningar bygger på antagandet att osäkerheten mildras i år. Detta ger förutsättningar för att konsumtionen tar fart och bidrar till stigande BNP-tillväxt 2026 och 2027.

Arbetslöshet

För arbetsmarknaden förutses en knapp sysselsättningsökning i år men fortsatt stigande arbetslöshet. Allteftersom högre produktionstillväxt börjar lyfta efterfrågan på arbetskraft kommer både antalet arbetade timmar och antalet sysselsatta att stiga. Stigande sysselsättning kommande år sänker gradvis arbetslösheten, där andelen arbetslösa 2028 indikerar jämviktsnivån. En starkare ökning av antalet arbetade timmar framöver där de stora utmaningarna blir kompetensförsörjning och variationer över landet. Sysselsättningen beräknas öka något men arbetslösheten förblir hög under 2025, där företag behåller fast personal trots minskad efterfrågan på grund av kompetensbrist.

Under 2026 förväntas en stigande köpkraft bidra till en starkare global konjunktur. När efterfrågan och BNP ökar under 2026 kommer medelarbetstiden att öka. Därefter ökar även sysselsättningen.

Slutsats

Trots kvarstående ekonomisk osäkerhet och utmaningar som lågkonjunktur, hög arbetslöshet och demografiska förändringar, finns tecken på återhämtning och förbättrade ekonomiska förutsättningar framöver. Stabiliserad inflation, planerade räntesänkningar och teknologiska framsteg inom vård och omsorg kan mildra kostnadstryck och bidra till ökad köpkraft och tillväxt. För att uppnå en hållbar utveckling krävs dock att kommuner, arbetsmarknad och samhällssektorer anpassar sig till nya förutsättningar – särskilt vad gäller kompetensförsörjning och effektiv resursanvändning.

Procentuell förändring	2025	2026	2027	2028
BNP	1,8	2,4	2,5	2,0
Arbetade timmar	0,3	0,9	1,1	1,0
Arbetslöshet	8,6	8,3	7,8	7,6
Timlön, konjunkturlöne- statistiken	3,7	3,4	3,5	3,5
Inflation, KPIF	2,6	1,8	1,9	2,0
Inflation, KPI	0,6	1,4	2,2	2,4

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner Ekonomirapporten maj 2025

Skatteunderlaget utvecklas svagt i år, men starkare kommande år

Arbetsmarknadsläget förblir svagt i år. Antalet arbetade timmar ökar svagt i år, men sett till helåren 2024 och 2025 går antalet arbetade timmar i princip sidledes. SKR bedömer att skatteunderlaget växer med 4,2 procent i år vilket är samma nivå som den historiska trenden. Under 2026 kommer antalet arbetade timmar att öka starkare än i år, då det bedöms att arbetsmarknaden gradvis gynnas av konjunkturuppgången. Åren 2026–2028 beräknas skatteunderlaget förväntas följa den historiska genomsnittliga trenden.

Uppgången för skatteunderlaget i reala termer uppskattas högre än föregående år. Perioden 2025–2028 beräknas skatteunderlaget i reala termer öka med 2,2 procent per år i genomsnitt. En så stark ökning återställer dock inte den kraftiga urholkningen som skedde 2023–2024. Åren av hög inflation har gett en varaktig real försvagning av den kommunala skattebasen

Bättre förutsättningar för kommunernas ekonomi 2026 och 2027

För 2026–2027 utgår beräkningarna från att kostnaderna ökar i takt med demografiska behov. Behovsökningar inom äldreomsorgen och gymnasieskolan balanseras av minskade behov i andra verksamheter. Nästkommande år antas den sammantagna årsökningen vara normal. För åren 2026 till 2027 beräknas resultatet vara stabilt under förutsättning att anpassning sker till minskade behov inom förskola och skola.

Källa: Ekonomirapporten SKR maj 2025

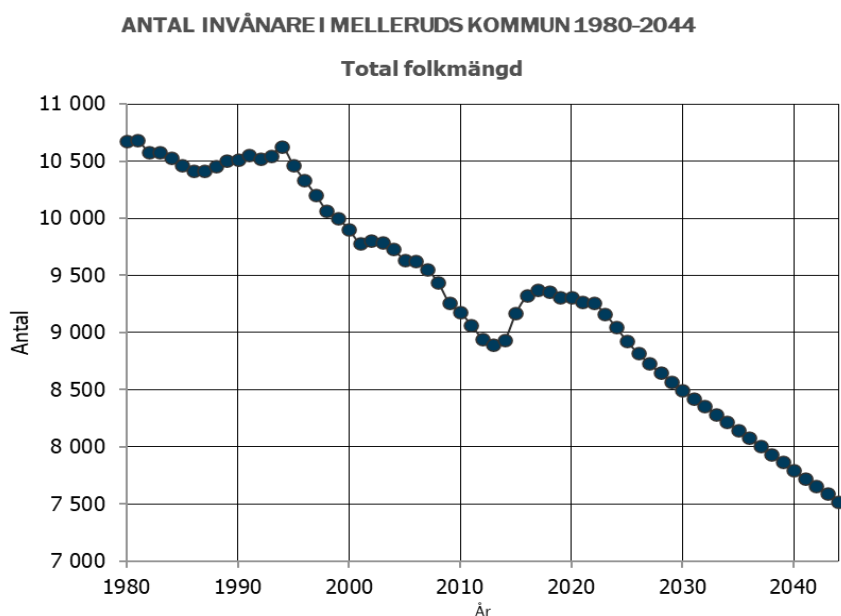
Förutsättningar Mellerud

Befolkningsminskning

Antal invånare i Melleruds kommun har under lång tid minskat. För åren 2014 - 2017 bröts denna trend tillfälligt och befolkningen ökade när kommunen tog emot många nyanlända. Under 2018 började befolkningen åter att minska. Födelsenettot har varit negativt samtidigt som det tidigare positiva flyttnettot upphört. För 2024 minskade antalet invånare med 113 personer. Det berodde på negativt födelse-netto liksom negativt flyttnetto.

Mellerud var en av 169 kommuner i Sverige där invånarantalet minskade under 2024 och enligt prognos framtagen av Statisticon för åren 2025–2045 fortsätter invånarantalet att minska varje år under hela perioden. Både födelsenettot och flyttnettot beräknas vara negativt.

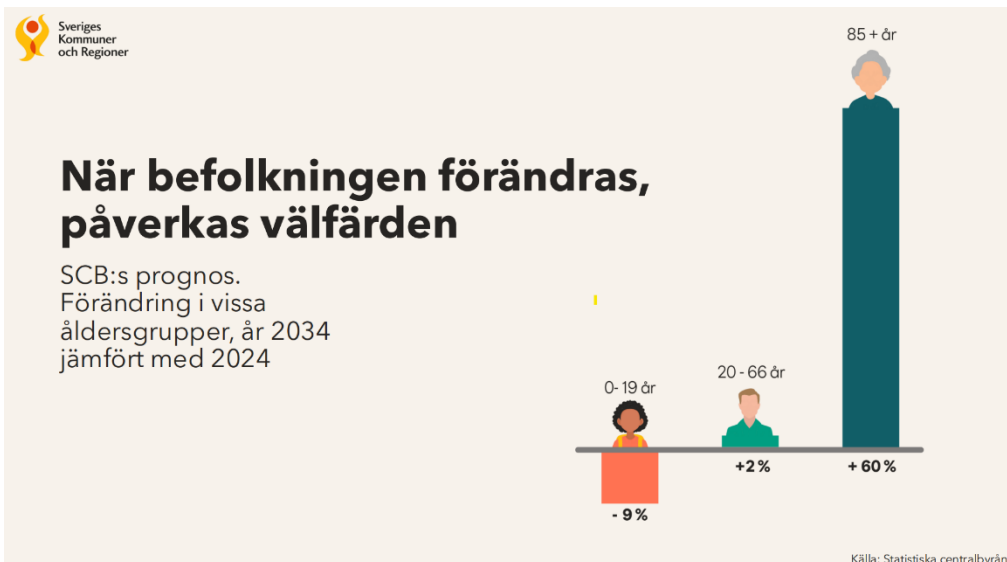
En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och försämrade finansieringsförutsättningar. Mellerud är beroende av bidrag från de kommunala utjämningsystemen och dessa fördelas utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag.

Diagrammet visar Melleruds kommuns invånarantal 1980–2024 och befolkningsprognosen för 2025–2044.

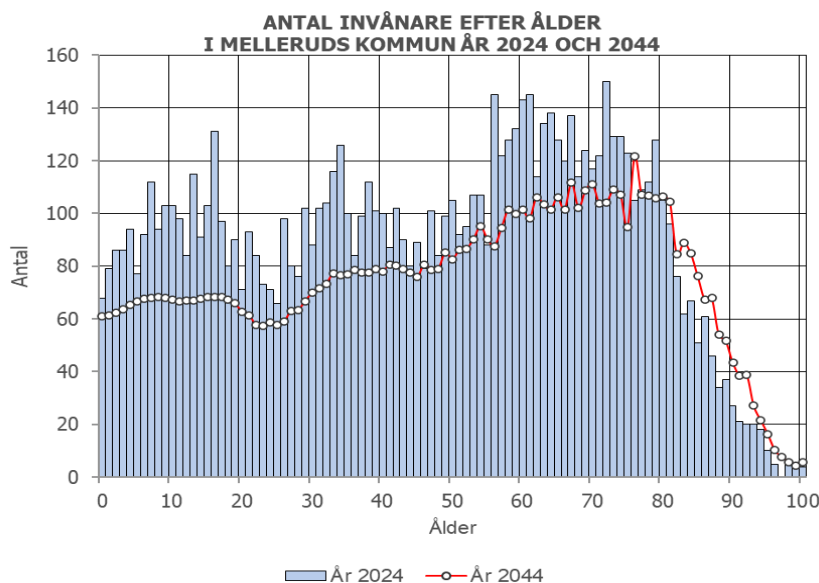
Befolkningsstruktur i förändring

Invånarantalet är av yttersta vikt för kommunens verksamhets- och investeringsplanering, men lika viktigt är befolkningsstrukturen då framför allt invånare i de äldre och yngre åldrarna i högre utsträckning efterfrågar välfärdstjänster än invånare i arbetsför ålder. För de yngre handlar det främst om förskola och skola och för de äldre om äldreomsorg.

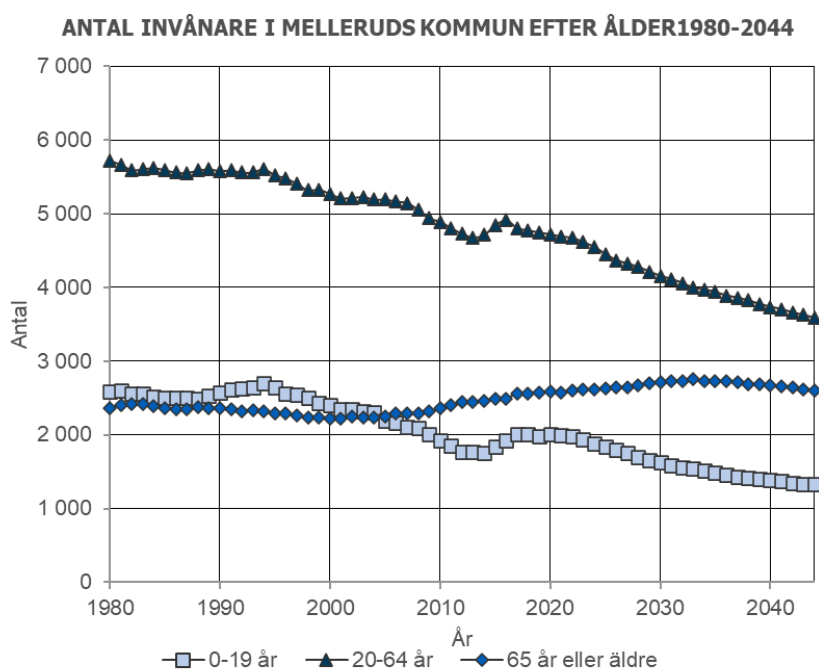

Det föddes 98 500 barn i Sverige under 2024, den lägsta siffran sedan 2002 och en minskning med 1 600 födda barn eller 1,6 procent jämfört med 2023. Hur många barn som föds beror dels på antalet kvinnor i barnafödande åldrar, dels på hur fruktsamheten ser ut i olika åldrar. Den summerade fruktsamheten i riket minskade under 2024 till 1 430 barn per 1 000 kvinnor. Det är det lägsta som någonsin uppmätts i Sverige. Barnafödandet har minskat nästan varje år sedan 2010. Enligt SCB:s prognos för riket kommer antalet barn som föds att minska, vilket leder till färre förskolebarn både i Sverige som helhet och i Mellerud. Inom tio år väntas landets grundskolor ha 155 000 färre elever. Samtidigt ökar antalet äldre över 80 år med upp till 60 procent bara de närmaste fem åren.

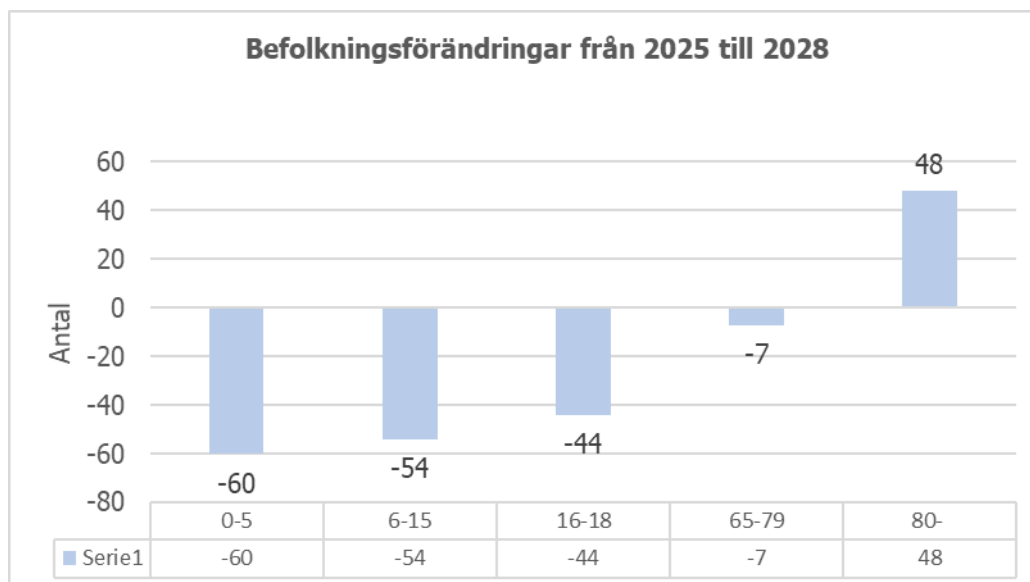
I diagrammet visas en jämförelse av antalet invånare i Melleruds kommun sorterat efter ålder för år 2024 respektive 2044 där det tydligt framgår att Melleruds befolkning blir allt äldre. Knappt 29 procent av invånarna 2024 var 65 år och äldre och 2044 beräknas andelen öka till drygt 34 procent, vilket beror både på ökat antal äldre och en minskning av antalet invånare totalt.

Diagrammet nedan visar hur den unga befolkningen minskar samtidigt som den äldre ökar. Antalet barn som föds beror dels på antalet kvinnor i fertil ålder, dels på kvinnors benägenhet att bli föräldrar. Fruktsamheten under prognosperioden antas vara något högre än SCB:s prognos för riket. Befolkningsprognosen för barn, unga och äldre illustreras i mer detalj i nästkommande diagram.

Källa: Statisticons befolkningsprognos

Källa: Statisticons befolkningsprognos

Liksom som i stor del av övriga riket minskar antalet unga i åldern 0–5 år i Mellerud med ca 110 barn åren 2024–2044 och antal barn i åldern 6–15 år minskar med ca 320. Antalet ungdomar i åldern 16–18 år minskar med 104. Personer i åldern 65–79 år minskar med ca 240 för samma tidsperiod. De som är 80 år eller äldre ökar däremot rejält med ca 230 personer. Ett ökat antal äldre är i linje med utvecklingen i riket. Om kommunen ska kunna möta kostnaderna för volymökning inom äldreomsorgen måste resurser flyttas från förskola och skola där barn och elevantalet minskar.

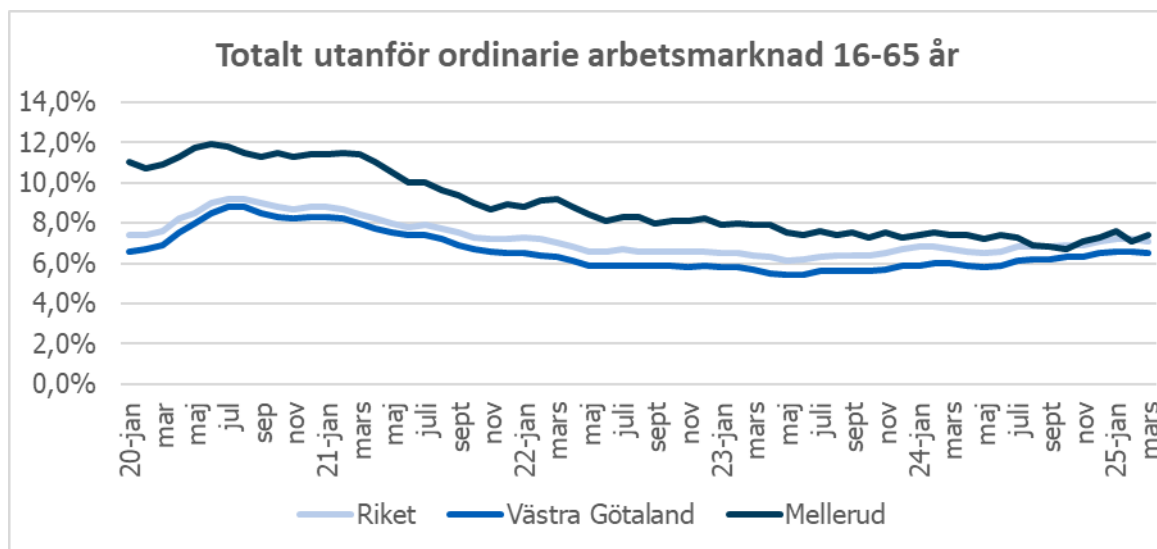
Minskad befolkning innebär minskade skatteintäkter

En minskning av antalet invånare ger försämrade finansieringsförutsättningar. Det som påverkar storleken på skatteintäkterna mest är antal invånare och utvecklingen av antal arbetade timmar. Mellerud är även beroende av bidrag från de kommunala utjämnningssystemen och dessa fördelas utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag. Enligt Statisticons befolkningsprognos minskar antalet invånare med ca 100 invånare per år under budget och planåren. Under 2025 förväntas befolkningen minska med ca 120 invånare.

Färre ska försörja fler

Kompetensförsörjning blir en allt större utmaning när befolkningsstrukturen förändras, eftersom befolkningen i arbetsför ålder sjunker och befolkningen blir äldre. Försörjningsbördan ökar när de som är sysselsatta behöver försörja fler individer. Försörjningskvoten, ett demografiskt mått som visar på relationen mellan antalet personer som behöver bli försörjda och antalet personer som kan bidra till deras försörjning är 0,99 i Mellerud. Det innebär att för varje 100 personer i de mest förvärvsaktiva åldrarna (20–64 år) finns det 99 personer som är yngre eller äldre. Ju högre tal detta mått visar, desto tyngre är försörjningsbördan för de som befinner sig i åldersgruppen 20–64. I riket är försörjningskvoten drygt 0,77. Framöver väntas försörjningskvoten öka ytterligare i Mellerud, vilket ställer stora krav på prioritering av de offentliga resurserna och servicen till medborgarna kan komma att behöva förändras och omprioriteras. Medelåldern i Melleruds kommun är dessutom hög jämfört med riket, vilket ger Mellerud en jämförelsevis ännu större utmaning att möta befolkningsförändringarna.

Arbetslösheten påverkar skatteintäkterna marginellt

Diagrammet ovan visar antalet arbetslösa i Mellerud, riket och Västra Götalandsregionen mellan januari 2020-mars 2025. Statistik tom 221231 visar åldern 16–64 år och 16–65 år from 230101.

Arbetslöshetens påverkan på kommunens intäkter har endast betydande påverkan om den rör sig mer än riket som helhet. Melleruds utveckling av arbetslösa följer rikets utveckling om än på en högre nivå. En ökande arbetslöshet ses under kvartal ett och två 2020 som en följd av pandemin för att sedan minska kvartal tre. Den övergripande trenden för arbetslösheten har sedan dess varit en minskning som har närmat sig rikets nivå, även om arbetslösheten har ökat något de senaste månaderna. Arbetslösheten i Mellerud var i mars 2024 7,4 %, vilket är högre än rikets 7,1 % och Västra Götalandsregionens 6,5 %. Den öppna arbetslösheten i Mellerud mars 2025 på (3,2 %) var dock lägre än rikets, medan andelen i program med aktivitetsstöd vid samma tidpunkt (4,5 %) var högre än både riket (3,3 %) och Västra Götalandsregionen (3,0 %).

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. De utgör närmare ca 80 % av de totala kommunala inkomsterna. Skatteintäkterna påverkas främst av kommunens invånarantal och utveckling av skatteunderlaget, dvs summan av våra beskattningsbara inkomster i riket. Skatteintäkterna i budget och prognoser budgeteras och redovisas i aktuell inkomstnivå. Skatteintäkterna för 2026 grundas på taxeringsutfallet från 2023 uppräknat med SKR:s bedömning av uppräkningsfaktorer i riket för 2024, 2025 och 2026. Slutlig justering av det faktiska utfallet för 2026 sker efter taxeringen 2027 och regleras i januari 2028.

Skatteintäkter är beräknade efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prognos från april samt Statisticons befolkningsprognos. Enligt Statisticons befolkningsprognos minskar antalet invånare med 100 invånare per år under kommande treårsperiod. Med Statisticons befolkningsprognos som grund är budgeten beräknad med en befolkningsminskning på 120 invånare för 2025, vilket innebär drygt 9 mnkr lägre skatteintäkter per år. De följande åren är befolkningsminskningen beräknad till – 100 invånare per år. Skattesatsen på 22,60 är oförändrad under perioden.

De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antalet invånare 1 november året innan budgetåret. Nedan visas prognos på antal invånare som utgår från faktisk befolkning 1/11 2024 och därefter minskar med -120 invånare för 2025 och därefter – 100 invånare per år. En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag. En minskning med 100 invånare per år ger ca 8 mnkr lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag per år.

Antal invånare 1/11	2024	2025	2026	2027
	9075	8 955	8 855	8 755

Det **kommunalekonomiska utjämningsystemet** syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner att tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden (geografiska, befolkningsmässiga, sociala faktorer mm). Den kommunalekonomiska utjämnningen består av fem delar; inkomstutjämnning, kostnadsutjämnning, införande/strukturellt bidrag, LSS-utjämnning och regleringsbidrag/avgift.

Inkomstutjämnningen kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i invånarnas genomsnittsinkomst. Melleruds invånare har lägre medelinkomst än riket och får därför bidrag från inkomstutjämnningssystemet.

Kostnadsutjämnningen består av olika delar där kommuner med ogynnsam struktur får ett bidrag av staten medan kommuner med gynnsam struktur får betala till staten. Mellerud har en ogynnsam struktur mot riket och får ett bidrag i kostnadsutjämnningen.

Kostnadsutjämnningarna för 2026 är enligt preliminära beräkningar från SCB per april. Samtliga variabler är inte fastställda. Slutliga beräkningarna kommer att fastställas av SCB i december. För 2027 och 2028 visar simuleringar utifrån prognos för demografi att bidraget i kostnadsutjämnningen ökar. Det är flera faktorer som påverkar kostnadsutjämnningen än demografin och för dessa faktorer finns ingen prognos. En post för ökat bidrag för kostnadsutjämnningen från 2026 till 2027 och 2028 med 3 mnkr är inlagda i budget.

LSS-utjämnningen ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Mellerud erhåller bidrag i LSS-utjämnningen.

Bidraget i LSS utjämnningen ökar med 1,6 mnkr. Beräkningen är preliminär från SCB per april. Slutliga beräkning kommer att fastställas av SCB i december.

Regleringsbidrag/avgift är skillnaden mellan det generella statsbidraget (statens anslag för kommunalekonomisk utjämnning) och kommunernas och regionernas anspråk utifrån ovanstående delar. Den kan vara såväl positiv som negativ och fördelas lika till kommuner utifrån invånarantal och påverkas av ändrade statsbidrag mellan åren, men också av hur kostnaden för inkomstutjämnningssystemet ändras.

Kommunen har erhållit bidrag enligt finansieringsprincipen, d.v.s. kommunen kompenseras av staten för ökade åtaganden och kostnader. Det har ökat regleringsbidraget och fördelats ut till nämnderna, vid belopp överstigande 100 tkr per nämnd.

Fastighetsavgiften innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde. Fastighetsavgiften är enligt prognos från SKR/SCB 2024–12 för 2026.

Mnkr	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Egna preliminära skatteintäkter	458	473	487	500
Slutavräkning	2			
Prognostiserad slutavräkning				
Summa skatteintäkter	460	473	487	500
Inkomstutjämning	179	181	190	197
Kostnadsutjämning	38	39	41	41
LSS-utjämning	26	27	27	27
Fastighetsavgift	33	32	32	32
Regleringsbidrag	24	21	16	12
Generella bidrag	6	0	0	0
Summa generella statsbidrag/utjämning	306	300	306	309
Summa	766	773	793	809
Procentuell förändring skatteunderlag		1,7		
(skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag). SKR april, cirkulär 25:16.				

Finansnetto

Finansiella intäkter avser främst ränta på bankmedel och borgensavgifter från AB Melleruds Bostäder. De finansiella kostnaderna består av räntor på lån samt av ränte- och basbeloppsuppräknings av den pensionsskuld som ingår i balansräkningen. Låneränta för nyupplåning har beräknats till ca 3 % för perioden 2026–2028 och bygger på Kommuninvests kalkyler. Beräkningen baseras på nyupplåning på 65 mnkr under 2026, 25 mnkr 2027 och 30 mnkr 2028. Nyupplåning avser främst den taxefinansierade verksamheten, där en allt större del av räntekostnaderna finansieras genom taxorna.

Pensioner

Kommunernas **pensionsredovisning enligt "blandmodellen"** innebär att pensionsrätt som är intjänad före 1998 inte redovisas som skuld i balansräkningen utan som ansvarsförbindelse. Det innebär att kommunens pensionskostnader belastas både med kostnader för de som redan gått i pension och för de som arbetar nu.

Från 2023 har ett nytt pensionsavtal tecknats, AKAP-KR, som är ett helt avgiftsbestämt avtal. Det innebär att premierna höjs från 4,5 % av lönesumman till 6 % och från 30 % till 31,5 % för de som har inkomster över taket (7,5 inkomstbasbelopp).

Anställda som valt att vara kvar i KAP-KL behåller en oförändrad avgift på 4,5 % upp till och med 7,5 % gånger inkomstbasbelopp och över taket intjänas den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP:en). Kommunen har en försäkringslösning för FÅP:en där kommunen betalar in en premie löpande till försäkringsbolaget i stället för att redovisa denna som en skuld i balansräkningen.

Ansvarsförbindelsen, pensionsrätt intjänad före 1998 som inte redovisas som en skuld i balansräkningen, kommer minska till följd av utbetalningar är större än ränte- och basbeloppsuppräknings. Uppgifter om diskonteringsräntan för 2026 har inte beslutats ännu av SKR.

Pensionskostnaderna och pensionsskulden är beräknade efter Skandias prognos från december. För pensioner betalas särskild löneskatt med 24,26 %. Prognosen är osäker då pensionskostnaderna påverkas av ett antal faktorer som inflation, löneöversyn, inkomstbasbelopp, räntor mm.

Förutsättningar nämnderna

Jämfört med budget 2025 har nämnderna fått följande generella ramförändringar i enlighet med KSAU:s direktiv:

Uppräkning	2026	2027	2028
Personalkostnader	Se nedan	Se nedan	Se nedan
Övriga kostnader	1,5%	1,5%	1,5%
Köp av huvudverksamhet	PKV	PKV	PKV
Externa intäkter	1%	1%	1%

Personalkostnader

Personalkostnader har räknats upp enligt löneavtal för 2026 och enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos från april 2025 för 2025–2027. Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara. Ramuppräkning för förtroendevaldas arvode, timlöner etc. kompenseras direkt i ramarna 2026 och centralt 2027–2028. Eventuella löneförändringar som sker vid sidan om den årliga löneöversynen kompenseras inte.

Löpande kostnader

I löpande kostnader inbegrips köp av varor och tjänster. Inflationen enligt KPIF beräknas uppgå till 2,6 % för 2025 och 1,8 % för 2026. För 2027 och 2028 är KPIF 1,9 % respektive 2 %. KPI, vilken också tar hänsyn till förändring i ränta uppgår till 0,6 % 2025 och 1,4 % 2026. Uppräkningsunderlaget har en schablonuppräkning på 1,5 % som använts för "löpande kostnader" för att kompensera för inflation. Kostnader för köp av huvudverksamhet (gymnasieverksamhet, räddningstjänst, miljöverksamhet och placeringar inom IFO) räknas upp enligt PKV då dessa kostnader är relaterade till lön. Nämnderna har även erhållit tillskott för taxehöjning avseende fjärrvärme, renhållning och VA. Kostnadsökningar därutöver ska inrymmas i tilldelad ram. Kommunens elavtal löper ut 2025-12-31. Det är i nuläget inte klart vad elpriset kommer bli för kommande avtalsperiod. Eventuell prisökning kan till viss del finansieras från förfogandeanslaget.

Intäkter

Verksamheternas externa intäkter har schablonuppräknats med 1 %.

Internränta

Internräntan är beräknad till 2,5 %. Prognos för snitträntan för 2026 avseende kommunens låneportfölj är 2,25 %. Ränta för nyupplåning är beräknad på 3 %. Den taxefinansierade verksamheten betalar kommunens genomsnittliga låneränta, avstämningar sker löpande under året. Vid eventuell förändring av internräntan kommer teknisk justering att göras.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg följer SKR:s rekommendationer gällande lagstadgade arbetsgivaravgifter (31,42%) och avtalsförsäkringar (0,13 %). Gällande kollektivavtalad pension används Skandikons beräkning utifrån Melleruds kostnader för pensioner (7,9 %). Det totala personalomkostnadspålägget uppgår till 39,52 %. Nämndernas budgetramar är justerade till det lägre PO-pålägget. Eventuellt kommer justering av personalomkostnadspålägget göras efter prognos från Skandia, teknisk justering av ramar kommer göras med motsvarande belopp.

Statsbidrag

Förutom den budgetram som tilldelas från kommunfullmäktige finns ett stort antal riktade statsbidrag till verksamheten, som är avsedda för ett visst ändamål. Varje nämnd/förvaltning bedömer själva hur de ska hantera konsekvenserna av riktade statsbidrag och vad som händer när bidraget upphör.

Demografiska förändringar

Inför budgetarbetet 2026 har målgruppsberäkningar tagits fram för att bedöma kostnadsförändringar utifrån demografin. För kultur- och utbildningsnämnden minskar antalet barn i förskolan och elever i grundskolan medan antalet elever i gymnasieskolan ökar till 2026 för att sedan åter minska. En beräkning med grundskoleelever och förskole- och fritidshemsbarn utifrån SCB:s befolkningsprognos och kommunens standardkostnad i kostnadsutjämningsystemet, exklusive lokalkostnader, visar på

minskade kostnader det kommande året inom förskolan och grundskolan. Motsvarande beräkning för gymnasieverksamheten, med elever utifrån SCB:s befolkningsprognos och interkommunala kostnader per elev, indikerar en viss kostnadsökning. Justering har gjorts av nämndens ramar av utifrån förändring av barn och elever mellan åren och kostnaden för detta.

För socialnämnden minskar antalet personer i åldern 65–79 år medan antalet personer över 80 år ökar. En beräkning utifrån befolkningsprognos, andel i ordinärt boende respektive särskilt boende och snittkostnad i ordinärt boende respektive särskilt boende ger en kostnadsökning. Justering har gjorts av nämndens ram. Det är svårt att göra exakta beräkningar för äldreomsorgen då andelen som har behov av insatser och insatsernas omfattning kan variera mellan åren. Justering har gjorts av nämndens ramar av utifrån förändring mellan åren och kostnaden för detta.

För 2027 och framåt minskar barn- och elevtal ytterligare medan antalet äldre ökar. Några justeringar av nämndernas ramar för 2027 och 2028 har inte gjorts utan denna post har budgeterats centralt med sammantaget – 4 mnkr respektive – 6 mnkr.

Affärsverksamheten

Affärsverksamheterna VA, renhållning och fjärrvärme förutsätts hålla 100 % avgiftsfinansiering. För denna del av kommunens verksamhet görs ingen schablonmässig uppräknings. Utbyggnad av VA-anslutningar inom vissa områden medför att taxorna måste höjas i framtiden.

Justering av nämndernas ramar

Tekniska justeringar av nämndernas ramar kommer att göras vid förändring av personalomkostnadspålägg och intern ränta. Även utfallet i årets löneöversyn kommer fördelas ut till nämndernas ramar från centralt anslag efter att budgeten är beslutad.

Av kommunstyrelseförvaltningens budget avser förfogandeanslaget 10,2 mnkr. Mer detaljer återfinns under kommunstyrelsens avsnitt.

Ramförändringar	KF, ÖF, VN, RE- VISION	KS SBF	KS KSF	BN	KUN	SN
Budget 2025	3 512	34 101	77 936	2 757	269 646	326 993
Justering från beslut i tidigare års budgetar mm						
Anslag EU-val	300					
Revisionen, nytt avtal	500					
Medarbetarenkät (anslag återförs)			225			
Arbetskläder KUN (anslag minskas till 100 tkr/år enligt Budget-25)					-400	
Satsningar						
Reviderad Livsmedelspolicy (Tot. 300 tkr)					170	130
Kanalyran (tidigare neddragning återförs)			200			
Planarkitekt		450				
Tillfälligt anslag från förfogandeanslaget permanentas					2 000	
Satsning					3 000	
Åtgärder/omdisponeringar, se under resp. nämnd		-1 700	-1 670		-1975	-3 350
Flytta av Stinsen samt neddragning		1 101	-2243		642	
Flytt av anslag från medborgarkontor till bibliotek			-135		135	
Anslag enligt finansieringsprincipen					150	400
Volymförändringar					-4 000	2 600
Uppräkningar						
Löneöversyn ¹⁾						
Löneöversyn 2024 *) serviceenheten		943				
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	50	231	109	16	75	2 094
Övrig uppräkning 1,5 %	29	1 045	1 117	6	1129	904
Uppräkning externa intäkter 1 %		-398	-165	-13	-394	-695
Köp av huvudverksamhet (t.ex. gymnasieplatser, Räddningstjänst)			273		655	247
Uppräkning kost/städ/lokalhyra		-699	-1		443	258
Kompensation för höjd taxa VA, fjärrvärme		160	90		280	170
Reserv för ökade IT-kostnader till förfogandeanslag			4 000			
Tillfällig satsning på skolan från förfogandeanslaget permanentas			-2 000			
Tekniska justeringar						
Flytt av hyreskostnad Åsens Skola		1 255			-1 255	
Flytt hyreskostnad Telaris		532			-532	
Sänkt PO-pålägg till 2026	-10	-444	-252	-3	-1 164	-1 974
Budget 2026	4 381	36 577	77 484	2 763	268 605	327 777

1. Löneuppräkning för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när löneöversyn är klar. Undantag görs för serviceenheten där det fördelas direkt i ram.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Enligt kommunallagen ska kommuner varje år upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade balanskravet. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Kommuner ska också ange finansiella och verksamhetsmässiga mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en begränsning för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten behövs för att visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, dvs koppling mellan ekonomi och verksamhet.

De finansiella målen tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Det kan också beskrivas som att varje generation ska bära kostnaden för den service som konsumeras och inte låta kommande generationer betala. Ekonomisk hushållning handlar om att styra både i ett kortare och längre tidsperspektiv. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger ihop för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

Det är kommunfullmäktiges finansiella mål och mål för verksamheten som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Mellerud. Kommunfullmäktige beslutade för 2024 och framåt om tre finansiella mål och sex mål för verksamheten som framgår under avsnitt *Vision och mål*. Nämnderna tar fram mål utifrån fullmäktiges mål som följs upp via nyckeltal. Det är nämndernas mål, kopplat till fullmäktigemålen, som ligger till grund för bedömning av fullmäktiges måluppfyllelse.

God ekonomisk hushållning i Melleruds kommun innebär att de finansiella målen uppnås och att majoriteten av fullmäktiges mål för verksamheten uppnås eller delvis uppnås.

Kommunfullmäktige har antagit följande finansiella mål:

Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelse vara oförändrad eller öka med utgångsvärde 22 %. Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är betalda med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har kommunen.

Investeringarna för den skattefinansierade verksamheten ska under perioden finansieras med egna medel. En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att kommunen finansierar investeringar med intäkter (skatt), vilket innebär att kommunen långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks och soliditeten förbättras. En självfinansieringsgrad under 100 % innebär att investeringarna får finansieras med minskade likvida medel eller upptagande av nya lån. Det innebär ökade finansiella kostnader och mindre pengar till verksamheten och att kommunens långsiktiga handlingsutrymme försämras. Målet är ett genomsnitt på 100 % självfinansieringsgrad över tidsperioden.

Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag. För att ge värdesäkring av eget kapital och möjliggöra viss egenfinansiering av investeringar samt amortering av lån.

Avstämning mot Kommunfullmäktiges finansiella mål

Finansiella mål	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
-----------------	-----------------	----------------	--------------	--------------

Soliditeten ska inkl. ansvarsförbindelsen vara oförändrad eller öka

Soliditet inklusive ansvarsförbindelse %	26,6	27,1	27,9	27,9
Mål= ska oförändrad eller öka med utgångsvärde 22 % (Budget 2023)	>22	>22	>22	>22

Investeringarna för den skattefinansierade delen ska under perioden finansieras med egna medel*

%	109	72	76	64
	>100	>100	>100	>100

Mål självfinansieringsgrad >100%

(*Resultat ska tillsammans med avskrivningar och försäljning av anläggningstillgångar inom skattefinansierad verksamhet finansiera investeringarna).

Målet mäts över en mandatperiod 2023-2026. Självfinansieringsgraden har uppnåtts 2023 och 2024.

Resultatet ska minst uppgå till 2% av intäkter från skatter och utjämningsbidrag

Resultat %	1,9	2,0	1,4	0,16
Mål %	2,0	2,0	2,0	2,0

Soliditeten Trots nyupplåning ligger soliditeten på en stabil nivå. Det beror på att ansvarsförbindelsen inte längre ökar utan amorteras ned genom Det är viktigt att soliditeten för det försämrar kommunens långsiktiga finansiella styrka.

Investeringsmålet mäts över mandatperioden, varvid utfallet kan vara lägre än 100 % något år och högre än 100 % något annat år. Självfinansieringsgraden uppnåddes för 2023 och 2024. Prognosen

pekar på att den uppnås även för 2025 och även om självfinansieringsgraden inte uppnås för 2026 pekar nu kända förutsättningar att målet uppnås under mandatperioden. För 2027 till 2028 överstiger investeringarna resultat och avskrivningar med ca 19 mnkr. Detta beror på att investeringsplanen är upprättat utifrån från KF:s resultatmål på 2 %, vilket inte uppnås för 2027 och 2028.

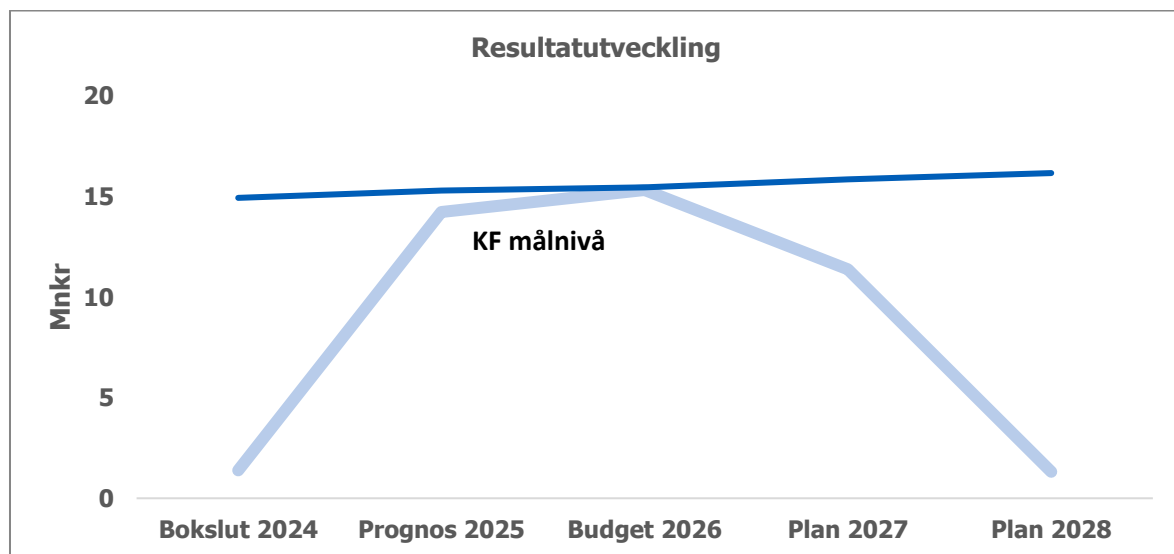
Resultatnivån uppnås 2026. Resultaten försvagas 2027 och 2028, då kostnaderna ökar mer än intäkterna. Orsaken är ett minskat invånarantal. Budgetarbetet har främst varit inriktat på 2026. Ändras inte kommunens förutsättningar måste fortsatta anpassningar göras.

Ekonomisk analys

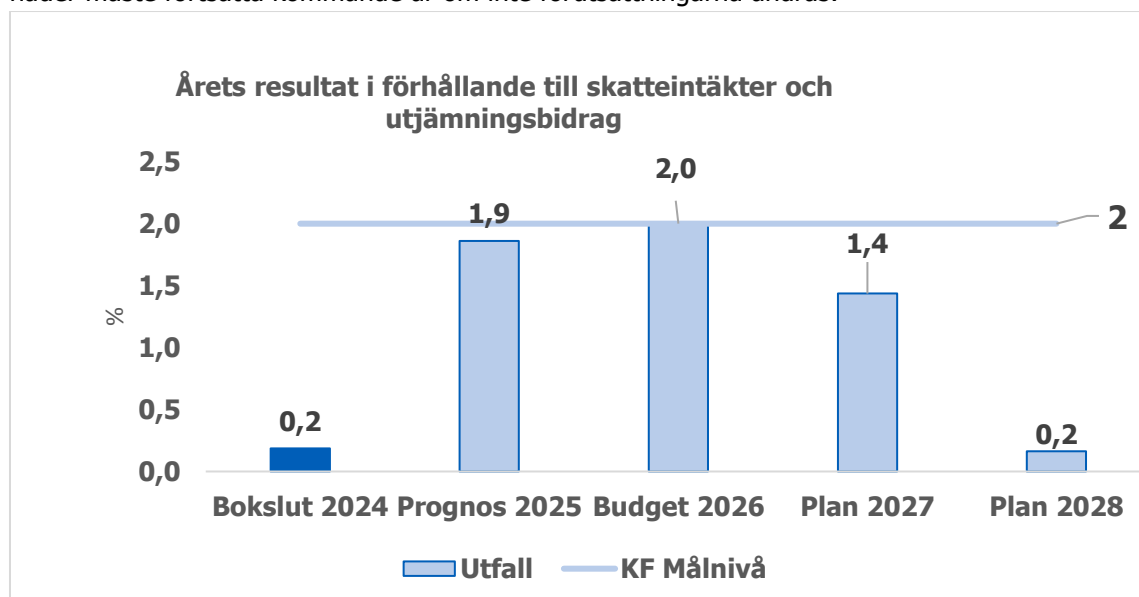
Resultat och kapacitet

Med anpassningar och åtgärder uppnås kommunfullmäktiges resultatmål för 2026

För 2024 sjönk resultatet efter flera år av höga resultat orsakade av högre skatteintäkter och utjämningsbidrag samt lägre kostnader i verksamheten beroende på pandemin. Det lägre resultatet 2024 beror på en svag ökning av skatteunderlaget samtidigt som kommunen påverkas av höga kostnadsökningar, främst pensionskostnader. Till 2025 förbättras resultatet trots befolkningsminskning. Orsaken är främst en lägre inflationstakt som medför minskade pensionskostnader. Dessutom ökar bidraget i kostnadsutjämnningen från 2024 till 2025. Enligt befolkningsprognosen blir invånare färre vilket medför minskade skatteintäkter. Till 2026 har anpassningar och åtgärder behövs göras med ca 7 mnkr att uppnå kommunfullmäktiges målnivå på 2 %.

Budgeterat resultat uppgår till 15,5 mnkr för år 2026. År 2027 och 2028 är de budgeterade resultaten 11,4 mnkr respektive 1,3 mnkr. I resultatet ingår inga jämförelsestörande poster. Trots att SKR prognostiserar en konjunkturuppgång nästa år försvagas resultaten för 2027 och 2028, då kostnaderna ökar mer än intäkterna. Orsaken är att antalet invånare fortsätter minska enligt befolkningsprognosen. I budgeten är inräknat en volymanpassning med – 4 mnkr för 2027 och – 6 mnkr för 2028, utifrån åldersförändring i befolkningsprognosen. Budgetarbetet har främst varit inriktat på 2026. Anpassning av kostnader måste fortsätta kommande år om inte förutsättningarna ändras.

Ett av kommunfullmäktiges finansiella mål är att resultatet ska uppgå till 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Då kan en normal investeringsnivå för den skattefinansierade verksamheten skattefinansieras över en längre tidsperiod. Målet uppnås för 2026 men inte 2027 och 2028. För att klara framtida investeringar samt den ökade åldrande befolkningen behöver resultatet ökas för planåren och uppgå till minst 2 % (ca 15 mnkr) av skatteintäkter och utjämningsbidrag annars försämras kommunens långsiktiga finansiella styrka.

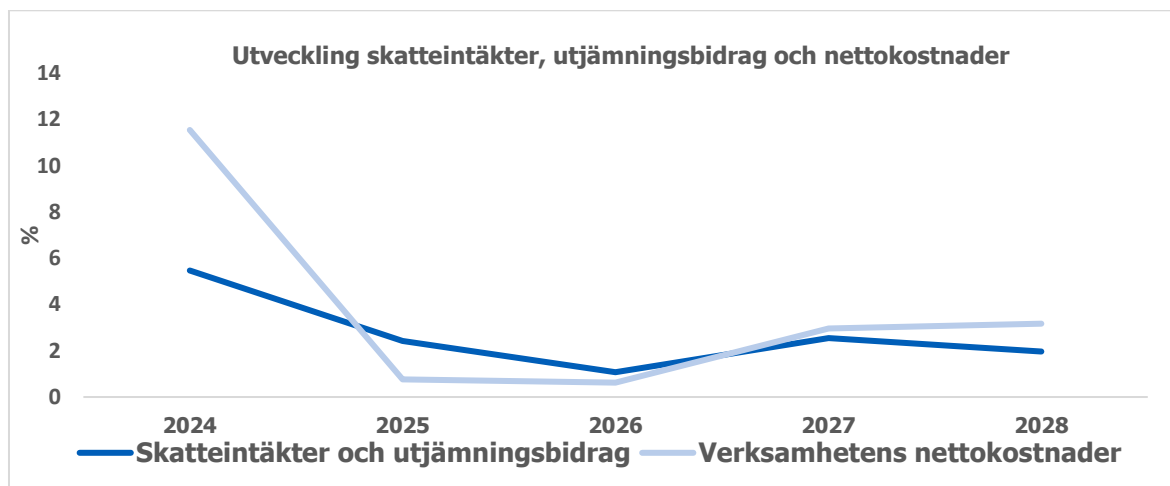
Pensionskostnaderna sjunker ytterligare till 2026

Pensionskostnaderna är känsliga för inflationsförändring. Inflationstakten i juni varje år ligger till grund för prisbasbeloppet som pensionerna värdesätts med. Det påverkar uppräknings av pensionsutbetalningar, uppräknings av avgiftsbestämd del, förmånsbestämd pension och ränta för pensionsskulden/avsättningen som påverkar finansnettot.

Den kraftiga ökade pensionskostnaderna tidigare år som kulminerade 2024 berodde dels på hög inflationstakt, dels på ett nytt pensionsavtal som innebar att premien för avgiftsbestämd del höjdes. Ökningen av pensionskostnaderna var en bidragande orsak till kommunens låga resultat 2024. Utifrån att inflationen har sjunkit tillbaka till lägre nivåer har även pensionskostnaderna minskat och ökar endast marginellt kommande år enligt nuvarande prognos.

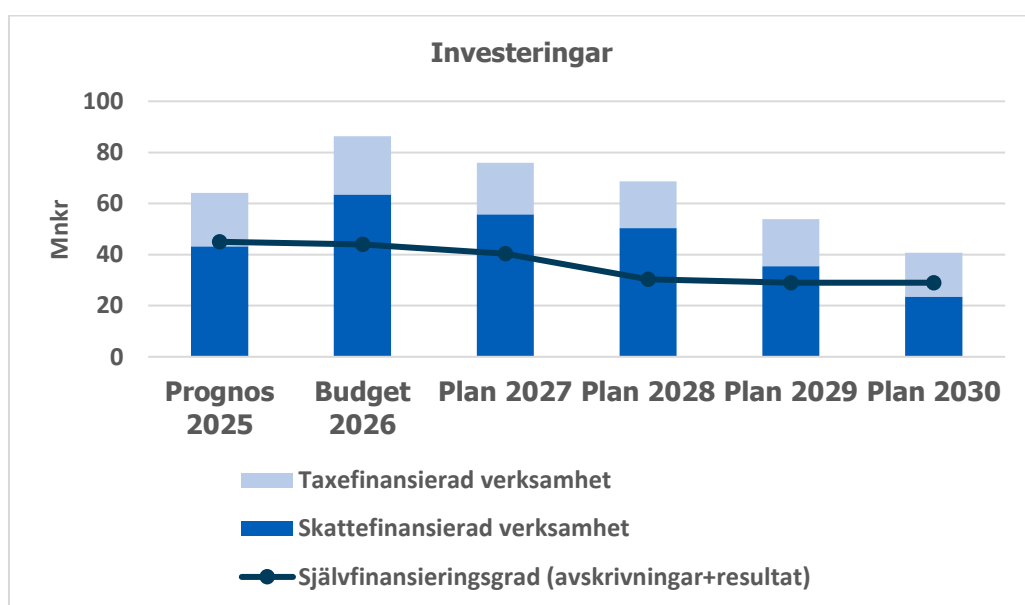
En förutsättning för en god ekonomisk hushållning är att nettokostnaderna på sikt inte överstiger de intäkter som kommunen får genom skatteintäkter och utjämningsbidrag. Inflation i kombination med ökade pensionskostnader medför att verksamhetens nettokostnader ökade kraftigt under flera år. Den lägre inflationstakten under 2024 medför att pensionskostnader minskar kraftigt under 2025, vilket är orsaken till den låga nettokostnadsökningen mellan 2024–2025. Trots att SKR prognostiserar en konjunkturuppgång för 2027 och framåt ökar skatteunderlaget svagt de kommande åren. Detta beror på, enligt befolkningsprognosen, att invånare blir färre kommande år och medför minskade skatteintäkter.

För att anpassa kostnader till de minskade intäkterna har åtgärder gjort för 2026, vilket medför en låg nettokostnadsökning. För åren 2027 och 2028 ökar nettokostnaderna mer än skatteintäkter och utjämningsbidrag, vilket medför sjunkande resultat. Anpassning och åtgärder av nettokostnaderna måste fortsätta kommande år om kommunens förutsättningar inte ändras. Det är viktigt att få balans mellan nettokostnader och skatteintäkter och utjämningsbidrag för att inte försämra kommunens finansiella styrka.

Hög investeringsnivå under perioden

Kommunen har ett omfattande investeringsbehov, framförallt inom VA och reinvesteringar för gator. Investeringarna budgeteras till 85 mnkr för 2025, varav 23 mnkr avser affärsverksamheten. Totalt under perioden 2026–2030 budgeteras investeringarna till 325 mnkr, varav 96 mnkr avser affärsverksamheten. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år. Överföringsbudget tillkommer i nedan diagram. Överföringsbudget till 2026 är enligt "Prognos 1" ca 66 mnkr varav 22 mnkr avser skattefinansierad verksamhet (främst offentlig mark Sunnanå) och 44 mnkr taxefinansierad verksamhet (Vita Sannar Intagningsledning och verksamhetsområde Östra Järn). Verksamhetsområde Köpmannebro ingår inte i överföringsbudget eller kommande investeringsplan. Utredning pågår om vilken omfattning projektet ska ha och är senarelagt till efter planåren.

Överföringsbudget från 2024 ca 66 mnkr enligt prognos 1, tillkommer till år 2026

Investeringsnivån är hög i den skattefinansierade verksamheten för åren 2026 till 2028, vilket främst beror ombyggnad av kommunhuset (25 mnkr), ombyggnad/nybyggnad förskola (10 mnkr), reinvestering asfalt och asfalt/gatubelysning till VA-projekt (38 mnkr) och ventilationsåtgärder (8 mnkr).

Projektet Vita Sannars Camping som tidigare ingick i investeringsplanen har utgått. Planen är att bolaget prövar möjligheten att få ett lån för utbyggnaden och kommunen beviljar ett borgensåtagande. Detta förutsätter ett kommunfullmäktigebeslut, villkoren i finanspolicyn för borgensåtagande kan uppfyllas och bolaget beviljas lån. Annars får projektet prövas på nytt in i investeringsplanen.

COOP-huset ingår inte i investeringsplanen. Vid eventuell renovering/ombyggnad får detta behandlas i särskilt ärende till kommunfullmäktige med investeringsbehov, driftkonsekvenser och finansiering. Eventuell nyupplåning för detta projekt innebär ökade räntekostnader och minskad soliditet.

Investeringsbehovet är stort inom VA-verksamheten och uppgår till ca 85 mnkr mellan 2026–2030. Detta kommer medföra ytterligare höjning av taxan. Ändå har en översyn gjorts från tidigare plan och vissa projekt har utgått eller minskat i omfattning. Den största delen av investeringsplanen avser "Sanering ovidkommande vatten" med 60 mnkr. Projektet "utbyggnad av VA i Östra Järn" med 13 mnkr kommer föras över från 2025 eftersom projektet är ute på samråd under året. Även "Vita Sannars" intagningsledning med 16 mnkr kommer troligtvis inte genomföras under 2025 eftersom besked inte erhållits från Mark – och miljödomstolen. Utredning pågår om verksamhetsområde Köpmannebro och projektet är senarelagt till efter 2030.

Självfinansieringsgrad %	2024	2025	2026	2027	2028
Självfinansieringsgrad inkl. tax.fin.	100	88	64*	68	61
Självfinansieringsgrad exkl. tax.fin.	136	109	72*	76	64

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som har finansierats med årets resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen har självfinansierat samtliga investeringar som utförts under året.

**) Självfinansieringsgrad exkl. överföringsbudget. För den skattefinansierade delen finansieras den genom minskad likviditet*

För att uppnå fullmäktigemålet, att skattefinansierade investeringar ska finansieras av egna medel (resultat+ avskrivningar) under mandatperioden har anpassningar gjorts i investeringsplanen utifrån resultatmål på 2 % för åren 2026-2030. Till följd av att resultatmålet inte uppnås för 2027-2030 uppnås inte självfinansieringsgraden totalt för perioden 2027–2030. Som tidigare nämnts har budgetarbetet främst varit inriktat på år 2026. Om inte resultatmålen på 2 % kommer uppnås inför 2027 till 2030 behöver investeringsplanen minskas i kommande års budgetarbete. Investeringsplanen är även avstämd utifrån att uppnå investeringsmålet för mandatperioderna 2023-2026 respektive 2027-2030 men med resultatmål på 2 %. För 2023 och 2024 finansierades investeringarna inom den skattefinansierade delen av egna medel. Även Prognos 1 för 2025 pekar på att investeringarna kan finansieras av den löpande driften. Självfinansieringsgraden minskar till 2026 vilket beror på en hög investeringsnivå dock bidrar tidigare års högre självfinansieringsgrader att målet uppnås under mandatperioden. Investeringarna inom den taxefinansierade delen behöver finansieras genom ökad nyupplåning.

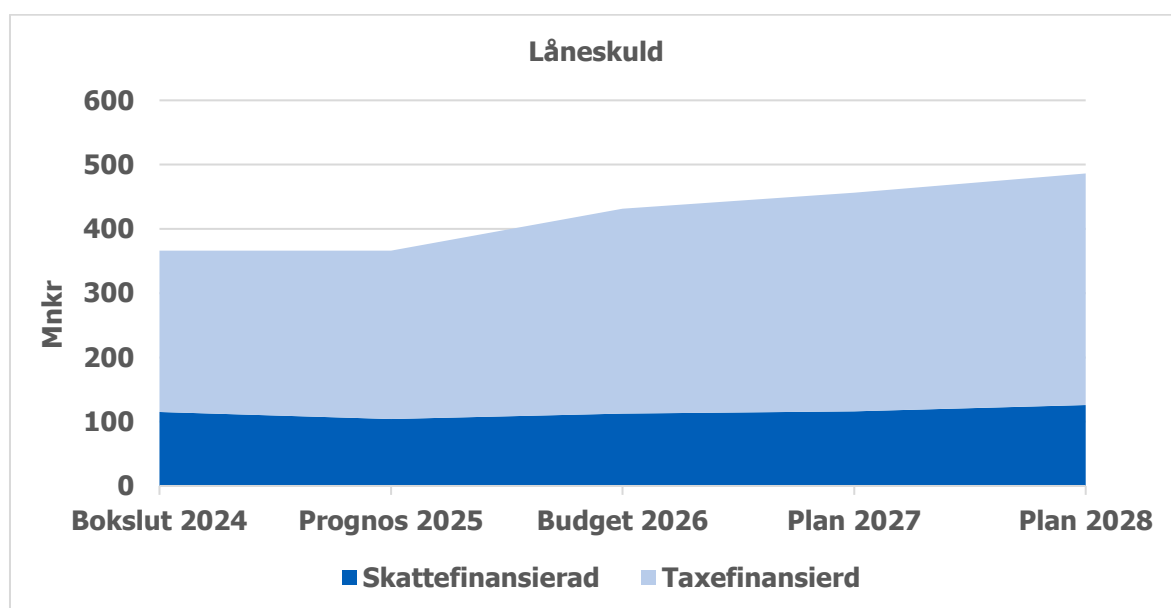
Över tid är det viktigt att så stor del som möjligt av investeringarna finansieras via de medel som tillförs från den löpande driften - självfinansieringsgraden uppgår i så fall till 100%. Det innebär att kommunen

kan skattefinansiera investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar. Detta leder till att stärka den långsiktiga betalningsberedskapen i form av förbättrad soliditet.

Låneskulden ökar

Den höga investeringsnivån inom främst den taxefinansierade verksamheten innebär att låneskulden ökar med 120 mnkr för perioden 2026 - 2028 och uppgår därefter till 486 mnkr. Ökad upplåning innebär ökade räntekostnader. VA-taxan kommer höjas ytterligare till följd av nyupplåning och höjda snitterräntor. Utifrån befolkningsprognosen med ett sjunkande invånarantal är det ytterst angeläget att undvika nyupplåning för den skattefinansierade verksamheten. För att undvika nyupplåning inom skattefinansierad verksamhet behöver resultatet förbättras alternativt investeringarna minskas ytterligare.

En översyn av investeringarna inom VA-verksamheten behöver göras för ca 10 år utifrån kommunens låneskuld och möjlighet till nyupplåning.

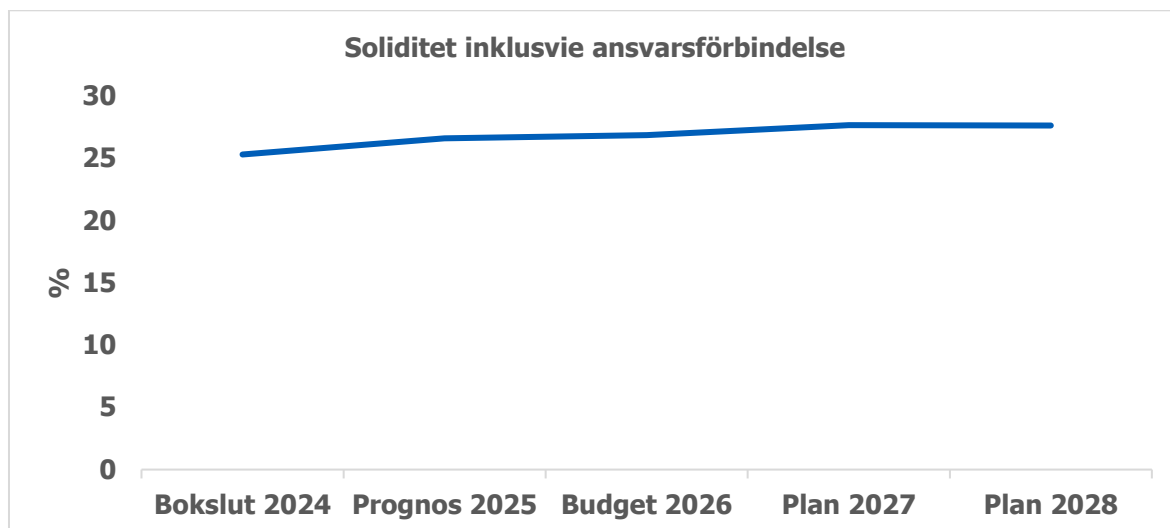
Risk och kontroll

Likviditeten minskar

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100% för kassalikviditeten. I kortfristiga skulder ingår emellertid en semesterlöneskuld som utgör cirka 20–30 % av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 70–80 % tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Kassalikviditeten beräknas för 2025 till 95 % och sjunker något under perioden (75 % - 80 %). Eftersom likviditeten är hög finansieras en del av investeringarna 2026 genom minskad likviditet. Kommunen har en checkkredit på 20 mnkr i Dalslands sparbank.

Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen ökar något

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel och är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över tid inte försämras utan utvecklas i positiv riktning.

Det som påverkar soliditeten är resultatutveckling, investeringsvolym, nyupplåning och förändring av ansvarsförbindelsen för pensioner. Ett av kommunfullmäktiges finansiella mål är att soliditeten ska vara oförändrad eller öka med utgångsvärde 22 %. Målet uppnås. Trots nyupplåning ligger soliditeten på en stabil nivå. Det beror på att ansvarsförbindelsen inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar. Det är viktigt att soliditeten inte sjunker för det försämrar kommunens långsiktiga finansiella styrka.

Kommunala borgensåtaganden

Kommunens borgensåtagande är en viktig del i bedömning av ekonomin i ett riskperspektiv. Villkoren för kommunens borgensåtagande regleras i kommunens finanspolicy. Grunden är en restriktiv hållning för borgensåtagande gentemot andra än helägda företag. Totalt har kommunen beviljat borgensåtagande med 192 mnkr. Av dessa är 156 mnkr (per 2024-12-31) ianspråktaget. AB Melleruds Bostäder står för den störst andelen med en borgensram på 190 mnkr, varav 151 mnkr är nyttjat. Kommunen har även mindre åtaganden för Nätaktiebolaget Biogas Brålanda, Stiftelsen Dal Västra Värmlands Järnväg samt även solidarisk borgen för Kommuninvest samtliga förpliktelser. Borgensavgift tas ut av AB Melleruds Bostäder. Risken för borgensinfriande bedöms som liten.

Det finns även förpliktelse gällande ett avtal mellan kommunen (hyresvärd) och Vita Sandars Camping (hyresgäst), där kommunstyrelsen ska godkänna investeringar för hyresgästen som betalar dessa. Vid hyresförhållandets upphörande ska investeringar som gjorts i objektet och som är beslutade av kommunstyrelsen inlösas av hyresvärden enligt den då aktuella avräkningsrapporten som upprättats. Beloppet uppgår till 4,8 mnkr (per 2024-12-31).

Övrig risk

Förorenade avfallsmassor har lagts i en slänt i en täkt på fastigheten Skalåsen 1:2 i Melleruds kommun. Dalslands miljönämnd har förbjudit fortsatt tillförsel av avfallsmassor samt åtalsanmält verksamheten. En rättsprocess pågår. Dalslands miljönämnd fortsätter driva ärendet gentemot verksamhetsutövarna avseende de avfallsmassor som ligger på platsen. Detta kan innebära en risk för framtida kostnad för kommunen men den bedöms som mycket liten. Det finns idag inte någon bedömning eller uppskattning av eventuell kostnad.

Kommunalskatten oförändrad under perioden

Kommunalskatten är kommunens största intäktskälla. Melleruds skattesats uppgår till 22,60 kr/skr och föreslås vara oförändrad för planperioden. Senaste förändring av skattesatsen var 2011 då skatten sänktes med 9 öre i samband med skatteväxling. Melleruds skattesats är 1:22 högre än regionens genomsnitt som var 21:38 och 1:90 högre än rikets genomsnitt som var 20:70. Mätt i relation till rikets medelskattkraft utgör Melleruds beskattningsbara inkomst per invånare 78 %.

Känslighetsanalys

Område	Förändring	Kostnad/intäkt (Mnkr)
Löneökning inkl. PO	1%	-5,8
Köp av huvudverksamhet	1%	-0,9
Externa intäkter	1%	1,7
Inflation	1%	-2,7
Räntehöjning	1%	-0,7
Invånare	-50/-100 st	-4/-8
Förändrings skattesats	+/-1 kr	+/-22

Förändring i lön, köp av huvudverksamhet, externa intäkter och inflation utgår ifrån 2026 års budgeterade kostnadsnivå i den skattefinansierade verksamheten. Förändring i räntekostnader utgår från total låneportfölj inklusive derivat utan avdrag för den taxefinansierade verksamhetens andel i portföljen. Förändring i skatteintäkter utgår från SKR:s prognos för skatteintäkter 2026.

Avslutande kommentar

För 2024 sjönk resultatet efter flera år av höga resultat. Det berodde på en svag ökning av skatteunderlaget samtidigt som kommunen påverkats av hög inflation som medfört höga kostnadsökningar, främst pensionskostnader. Till 2025 förbättras resultatet trots befolkningsminskning. Orsaken är främst en lägre inflationstakt som medför minskade pensionskostnader.

Liksom flera kommuner i riket visar befolkningsprognosen att antalet invånare fortsätter sjunka, vilket medför minskade skatteintäkter. Till 2026 har anpassningar och åtgärder behövt göras för att uppnå kommunfullmäktiges målnivå på 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Resultaten försvagas till 2027 och 2028 till följd av fortsatt befolkningsminskning, vilket medför att nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna. De demografiska förändringarna, med minskat antal barn, en stor ökning av antalet äldre samt en långsammare ökning av personer i arbetsför ålder påverkar förutsättningarna för kommunen. Förändras inte kommunens förutsättningar måste fortsatta anpassningar göras samtidigt som omfördelning av resurser måste ske för att möta den förändrade åldersstrukturen.

Det finns stora investeringsbehov både inom skattefinansierad verksamhet och VA-verksamheten. Självfinansieringsgraden för de skattefinansierade verksamheterna uppnås för mandatperioden 2026-2030 men inte för 2027 och framåt för resultaten är för låga. Inom den taxefinansierade verksamheten är investeringsbehovet stort inom VA för sanering ovidkommande vatten och verksamhetsområde enligt VA-lagen och nyupplåning är nödvändig. Den ökade låneskulden bidrar i sin tur till ökade räntekostnader och medför högre taxenivåer.

Resultatutfall ett enskilt år är inte avgörande vid en bedömning av god ekonomisk hushållning. Det som är viktigt är den ekonomiska utvecklingen över tid i kombination med investeringsutvecklingen. Nyckeltalet soliditet är ett användbart mått i det sammanhanget. Soliditeten inklusive pensionsåtagande har ökat från 2015 från 0 % till 25 % år 2024. Trots nyupplåning ligger soliditeten på en stabil nivå. Det beror på att ansvarsförbindelsen inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar. Soliditeten exkluderat pensionsåtagande minskar. Likviditeten minskar men från en hög nivå.

För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att ha god balans mellan löpande intäkter och kostnader och bedriva en finansiell planering för investeringarna om soliditeten ska hållas på en rimligt stabil nivå över tid. Den prognostiserade befolkningsminskningen, en hög investeringsnivå och det fallande resultat innebär att åtgärder och anpassningar måste göras om inte kommunens förutsättningar ändras. Det är nödvändigt att budgetera med tillfredställande resultatnivåer för att möta framtida demografiska behov och kunna finansiera investeringar. En ökad upplåning innebär ökade räntekostnader

och mindre medel till verksamheten. Samtidigt som även ett minskat invånarantal innebär mindre skatteintäkter och på så sätt också medför mindre medel till verksamheten. Kommunens resultat i enlighet med kommunfullmäktiges finansiella mål ska uppgå till 2%. Detta är en miniminivå då kommunen står inför större investeringar. Resultatnivån måste över tid värdesäkra eget kapital och finansiera investeringarna annars försämras kommunens finansiella handlingsutrymme och innebär att framtida generationers konsumtionsutrymme påverkas.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat enligt kommunallagen och innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna, dvs resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år. I förvaltningsberättelsen ska det framgå en balanskravsutredning där det klart framgår resultat efter balanskravsutredning och före avsättning till resultatreserv (RER). Balanskravet uppnås för åren 2026-2028.

Mellan åren 2013 och 2023 var det möjligt för kommuner att avsätta en del av årets resultat till en resultatutjämningsreserv (RUR), för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer, 2013-09-25 § 72, kunde en reservering till RUR göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning. Kommunfullmäktige hade även beslutat om att resultatutjämningsreserven inte fick överstiga 4 % av intäkter från skatter och utjämningsbidrag. Resultatutjämningsreserven uppgår till 29,3 mnkr, vilket motsvarar 4% av 2023 års intäkter från skatter och bidrag. Reservering av medel till resultatutjämningsreserv fick enligt lag göras sista gången i bokslut för 2023. Därefter kan endast disponering av medel från RUR ske till utgången av 2033.

Från och med 2024 ersätts resultatutjämningsreserven (RUR) med en möjlighet att reservera medel i en resultatreserv. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer, 2024-12-18; §111, kan en reservering till RER göras av det lägsta av den del av årets resultat eller årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % eller 2 % av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning, beroende på om det egna kapitalet inklusive ansvarsförbindelsen är negativt. Kommunfullmäktige har även beslutat att RER inte får överstiga 4 % av intäkter från skatter och utjämningsbidrag. Medel kan även användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader av engångskaraktär till följd av nödvändig/större omstrukturering av verksamhet för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning. Medel kan även användas till större oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till god ekonomisk hushållning.

Resultatutjämningsreserven är en del av kommunens egna kapital. Det finns ingen likvidfond som innehåller RUR. Vid en eventuell disposition så får det ske utifrån de finansiella förutsättningar som råder vid det tillfället, - en utökning av låneskulden är ett sätt, förutsatt att det finns utrymme inom det finansiella målet.

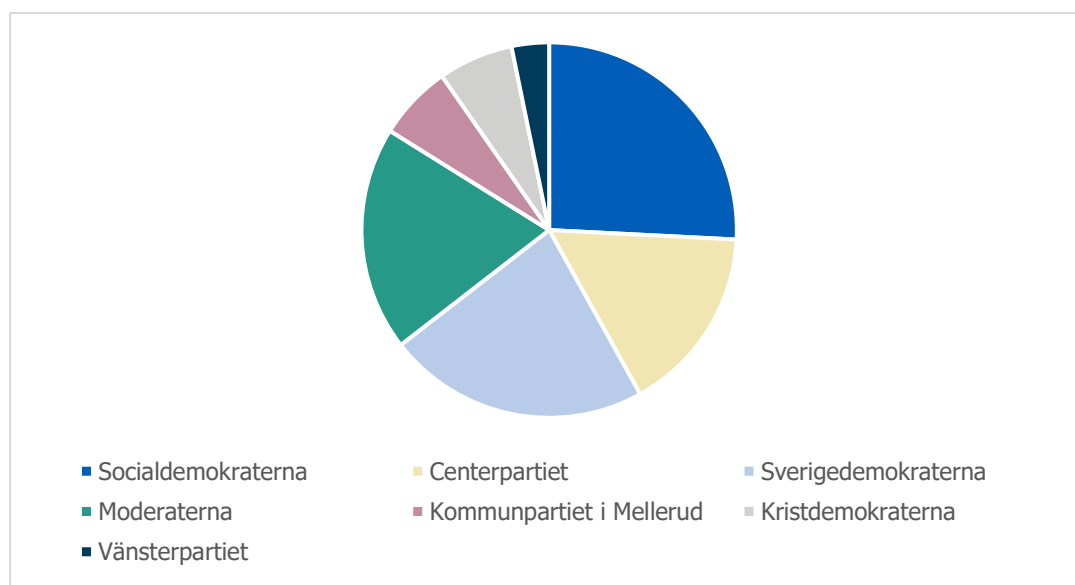
Budgeterad balanskravsutredning Mnkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Årets budgeterade resultat	15,0	15,5	11,4	1,3
- Samtliga realisationsvinster				
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
-Återföring av orealiserade vinster och förluster				
Årets resultat efter balanskravsjustering				
-Reservering av medel till resultatreserv				
+ Användning av medel från resultatreserv				
+Användning av medel för resultatutjämningsreserv				
Årets balanskravs resultat	15,0	15,5	11,4	1,3

Den kommunala koncernen

Nämnder	Koncernföretag	Samägda bolag / kommunalförbund	Företag/ ägarintresse
Kommunstyrelsen	Melleruds Bostäder AB	Dalslands miljö- och energiförbund 31 %	Kommuninvest ekonomisk förening
Byggnadsnämnden		Fyrbodals Räddningstjänstförbund 6,66 %	Kommunassurans försäkring
Kultur- och utbildningsnämnden		Visit Dalsland AB 19 %	Inera
Socialnämnden		Nätaktiebolaget Biogas Brålanda 18 %	Sinfra ekonomisk förening
			Bredbandsbolaget Netwest AB

Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande kommunala organ och dess uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige beslutar i frågor av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer, budget och skattesats.

Kommunfullmäktiges sammansättning 2025:

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för att leda, samordna, följa upp och utveckla kommunens verksamheter.

Kommunala nämnder

Kommunernas nämndorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilka ansvarsområden varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige. Förutom ovanstående nämnder finns även valnämnd, krisledningsnämnd, revisorer och överförmyndare.

Beskrivning koncern

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs huvudsakligen i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Kommunen tog ett strategiskt beslut för ett antal år sedan och avvecklade flera bolag för att undvika intressekonflikter och förbättra verksamheten. Det finns ett helägt bolag:

AB Melleruds Bostäder som är ett allmännyttigt bostadsbolag som styrs av ägardirektiv samt av lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

Därtill finns ett antal företag/organisationer som kommunen har ägarintresse i. I matrisen ovanför finns företag/organisationer med som kommunen har ett ägarintresse/andel över 12 %:

Dalslands miljö- och energiförbund syftar till att handha för kommunerna gemensamma förvaltningsuppdrag. Fyra av Dalslandskommunerna har en gemensam Miljönämnd inom kommunalförbundet.

Minoritetsintressen finns i:

Fyrbodals Räddningstjänst, bedriver räddningstjänst i Trollhättan, Vänersborg, Uddevalla, Lysekil, Munkedal, Färgelandas och Melleruds kommun.

Visit Dalsland AB ägs av kommunerna i Dalsland samt Vänersborg.

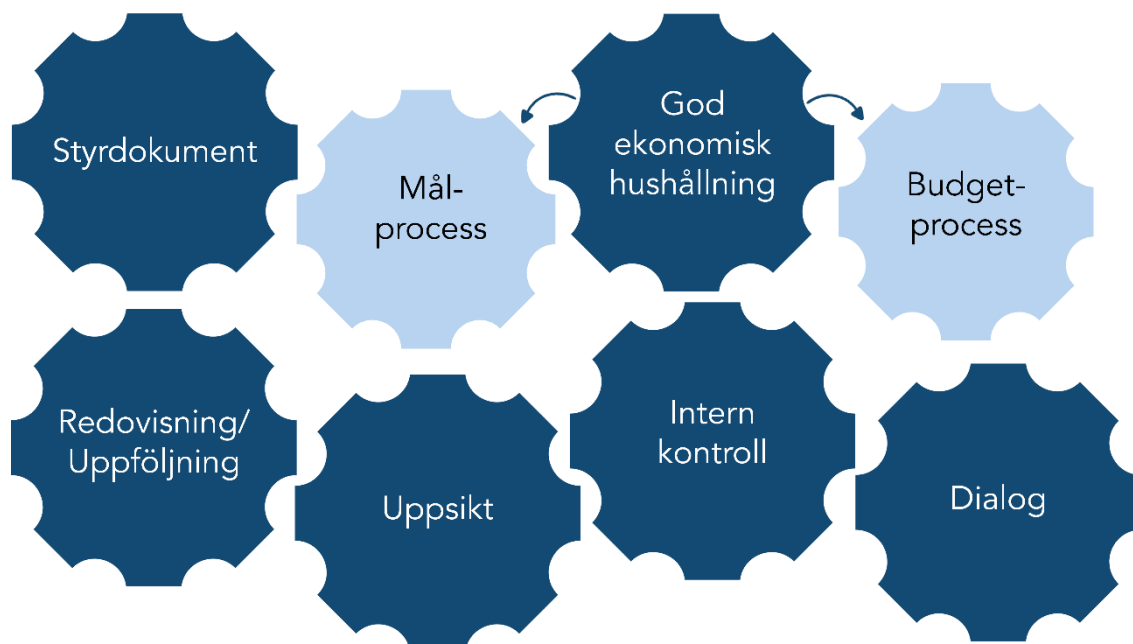
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda ägs av Vänersborgs och Melleruds kommun samt driftsbolaget Biogas Brålanda.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodell

Bolagen styrs via bolagsordning och ägardirektiv och kommunalförbund styrs via förbundsordning.

Styrning och uppföljning av kommunens nämnder regleras i "Styr- och ledningssystem för Melleruds kommun". I dokumentet beskrivs bland annat målprocess, god ekonomisk hushållning, budgetprocess, redovisning/uppföljning, uppsikt, intern kontroll och dialog. Helägda bolag ska följa tillämpliga delar.

Styrdokument

I "Riktlinjer för styrdokument" anges struktur, terminologi och beslutsnivåer för Melleruds kommuns styrande dokument. Styrdokument som har beslutats av politiska organ samlas i kommunens författningssamling på kommunens hemsida.

Målprocess och God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på att kommuner ska ha god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans, det vill säga intäkterna ska överstiga kostnaderna. Kommunfullmäktige har fastställt övergripande mål för ekonomi och verksamhet för att främja god ekonomisk hushållning. Fullmäktigemål är övergripande verksamhetsmål som ska utgå från visionen och sträcka sig från mandatperiodens andra år genom nästa mandatperiods första år. Nämnderna konkretiserar fullmäktigemålen i årliga nämndmål, som beslutas i respektive nämnd. Dessa följs upp via nyckeltal/aktiviteter. Det är nämndernas mål, kopplat till fullmäktigemålen som ligger till grund för bedömning av fullmäktiges måluppfyllelse. Kommunfullmäktiges finansiella mål ska verka för att kommunens finansiella ställning inte försvagas. God ekonomisk hushållning i Melleruds kommun innebär att de finansiella målen uppnås och majoriteten av fullmäktiges mål för verksamheten uppnås eller delvis uppnås.

Budget och uppföljning

Kommunfullmäktige beslutar i juni om en budget. Budgeten innehåller en plan för de tre kommande åren bestående av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, driftbudget samt femårig investeringsplan. I driftbudgeten tilldelas varje nämnd en ram för kommande år. Under hösten tar nämnderna fram detaljbudgetar med nämndmål. Under året görs två uppföljningar med prognoser inklusive delårsbokslut samt ett årsbokslut. I delårsbokslutet och årsbokslutet redovisas även måluppfyllelsen. Nämnderna bestämmer i vilken omfattning de vill ha uppföljningar från sina förvaltningar, flera av dem har uppföljningar månatligen.

Uppsikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppföljning av kommunens verksamheter har sin utgångspunkt i väsentliga avvikelser mellan budget, mål och utfall. Vid befarade underskott kallas nämnderna till dialog med kommunstyrelsens presidium för att redovisa åtgärder för att minska underskottet.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt har utvecklats med regelbundna dialoger med kommunalförbundet Dalslands Miljö- och energiförbund, Räddningstjänst Fyrbodol, Fyrbodol kommunalförbund, Visit Dalsland AB, Stiftelsen för Dalslands Kanal, Stiftelsen för Dal Värmlands Västra Järnväg och Melleruds Bostäder AB.

Regelbundna möte sker mellan AB Melleruds bostäders och kommunstyrelsens presidier.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för internkontroll. Enligt reglementet för interkontroll ansvarar varje nämnd att utifrån riskbedömningar anta en internkontrollplan. Uppföljning av nämndernas internkontroll ska årligen redovisas till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas rapporter utvärdera kommunens system för internkontroll och föreslå förbättringar i de fall det behövs.

Dialog

Dialogträffar sker tre gånger under året mellan nämndpresidier, kommunfullmäktiges gruppleddare, kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunens ledningsgrupp i samband med budget, delårsbokslut och bokslut.

Nämnder

Fotograf: Martin Gustavsson

Nämnder

Kommunstyrelsen

Nämndens ansvarsområde

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens angelägenheter enligt fullmäktiges riktlinjer och övriga styrdokument samt har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen bereder ärenden till fullmäktige. Kommunstyrelsen i Mellerud är även samhällsbyggnadsnämnd.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders och kommunala organs verksamhet, över de kommunala bolagen, samt över de kommunalförbund, med mera som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen har ett arbetsutskott, tillika ekonomiutskott, personalutskott, förhandlingsdelegation samt trafik- och krisledningsnämnd.

Verksamheten bedrivs i två förvaltningar, kommunstyrelsens förvaltning samt kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning. Samhällsbyggnadsförvaltningen utför också arbete åt byggnadsnämnden (genom bygglov, bygganmälan, strandskyddsdispens och enkla detaljplaner).

Ram 2026

Ramförändringar	Tkr	Tkr	Tkr
	KS	varav SBF	varav KSF
Budget 2025	112 037	34 101	77 936
Justering från beslut i tidigare års budgetar mm			
Medarbetarenkät (anslag återförs)	225		225
Satsningar			
Kanalyran (tidigare neddragning återförs)	200		200
Planarkitekt	450	450	
Åtgärder/omdisponeringar, se under resp. specifikation	-3 370	-1 700	-1 670
Flytt av Stinsen samt neddragning	-1 142	1 101	-2 243
Flytt av anslag från medborgarkontor till bibliotek	-135		-135
Uppräkningar			
Löneöversyn ¹⁾			
Löneöversyn 2024 ^{*)} serviceenheten	943	943	
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	340	231	109
Övrig uppräkning 1,5 %	2 162	1 045	1 117
Uppräkning externa intäkter 1 %	-563	-398	-165
Köp av huvudverksamhet (t.ex. Räddningstjänst mfl.)	273		273
Uppräkning kost/städ/lokalhyra	-700	-699	-1
Kompensation för höjd fjärrvärmesaxa	250	160	90
Reserv för ökade IT-kostnader till förfogandeanslag	4 000		4 000
Tillfällig satsning på skolan från förfogandeanslaget permanentas	-2 000		-2 000
Tekniska justeringar			
Flytt av hyreskostnad Åsens Skola	1 255	1 255	
Flytt hyreskostnad Telaris	532	532	
Sänkt PO-pålägg till 2026	-696	-444	-252
Budget 2026	114 061	36 577	77 484

Fördelning av neddragning politisk besparing och köpta tjänster café kan tillkomma.

1. Löneuppräkning för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när löneöversyn är klar.

Förändring av budgetram till 2026. Uppräkningar och tekniska justeringar tillkommer

- Anslag för medarbetarenkät återförs 225 tkr (KSF)
- Nytt anslag för planarkitekt 450 tkr (SBF)
- Kanalyran (tidigare neddragning återförs) 200 tkr (KSF)
- Åtgärder/omdisponeringar på – 3 370 tkr, se specifikation.
- Anslag för Stinsen flyttar till Dahlstiernska gymnasiet och anslaget minskar samtidigt med -500 tkr. Mer beskrivning om detta finns under kultur- och utbildningsnämndens avsnitt.
- Medborgarkontoret flyttar till biblioteket samtidigt minskar anslag för bemanningen. Antalet externa besök på medborgarkontoret har minskat och medborgarkontoret används främst av personal i Melleruds kommun. De tjänster som behöver fortsätta erbjudas i ett medborgarkontor kan med fördel förflyttas till biblioteket. Invånarna erbjuds på så sätt även ökade öppettider för dessa tjänster. Genom denna förändring är det möjligt att utöka bibliotekets öppettider, som exempelvis lördagsöppet. Många av de arbetsuppgifter som handläggarna på Medborgarkontoret gör idag kommer man att fortsätta göra även när Medborgarkontoret är stängt. En del arbetsuppgifter kopplade till medborgarservice kommer att flytta till biblioteket och en del service som idag görs för verksamheterna och medarbetare i kommunen kommer att upphöra. KSF:s ram minskar med -585 tkr men 135 tkr överförs till KUN:s ram.
- Avveckling av café service – 485 tkr, innebär att frukostbuffén försvinner. Fika beställningar för möten i kommunhuset, Tingshuset m.fl. och i samband med utbildningar kommer i fortsättningen få beställas externt.
- Minskning av anslag för egen turistverksamhet -550 tkr. Det är möjligt att göra arbetsuppgifter inom tillväxtenheten och de samarbete som finns.
- **Förfogandeanslaget** ökas med 4 000 tkr för ökade kostnader vid IT-samverkan. Anslaget minskas samtidigt med 2 000 tkr för att tillfällig satsning från förfogandeanslaget till kultur-utbildningsnämnden för 2025 permanentas till 2026. Sammantaget ökar anslaget med 2 000 tkr.

Förändring av budgetram till 2027

- Tillfälligt anslag på 500 tkr för 2027 avseende bidrag till Trafikverket för staket vid Järnvägen (SBF).

Budget 2026 tkr	Plan 2027 tkr	Plan 2028 tkr
114 061	115 616	116 203

Åtgärder

Åtgärder	tkr
Kommunstyrelsens förvaltning	
Politisk organisation, ska även fördelas till nämnder ¹⁾	-200
Centrala medel för chefsdagar minskas	-150
Höjning adm. ers från taxefinansierad verksamhet	-70
Flytt av medborgarkontor till bibliotek och minskning av personal	-450
Minskning av anslag för egen turistverksamhet	-550
Ökade intäkter för samverkan tjänster	-120
Neddragning budgetram, ospecificerat	-130
Summa kommunstyrelsens förvaltning	-1 670
Samhällsbyggnadsförvaltning	
Minskning av entreprenörskostnader grävtjänster	-900
Minskning av mattransporter	-150
Driftkostnader Sjöbod (såld)	-70
Neddragning av service för fika mm ²⁾	-485
Neddragning budgetram, ospecificerat	-95
Minskade köpta tjänster lokalvård, vaktmästeri Åsens skola och förskola -800 tkr ³⁾	
Summa samhällsbyggnadsförvaltning	-1 700
Summa Kommunstyrelsen	-3 370

- 1) Kan eventuellt fördelas till fler nämnder inte enbart kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
- 2) Fördelas senare till respektive nämnd
- 3) Stängning av Åsens skola och Telaris innebär att KUN kommer köpa mindre vaktmästartjänster och lokalvård från SBF. KUN:s ram minskar och SBF får mindre interna intäkter och måste anpassa kostnaderna därefter.

Satsningar

	tkr
Planarkitekt	450
Kanalyran (tidigare anslag återförs)	200
Summa samhällsbyggnadsförvaltningen	650

I budgetram (KSF) ingår förfogandeanslaget med 10 200 tkr, varav nedan är reserverat.

Förfogandeanslaget	tkr
Ram 2026	10 200
Varav intecknat nedan (maxbelopp)	-8 453
Seniorkort	-200
Campus Dalsland	-320
DVVJ ¹⁾	-400
LSS Kollektivtrafik	-50
Detaljplaner	-600
COOP-huset driftkostnad	-350
Det goda Livet i Dalsland	-33
Reserverat snö/elavtal/volymförändring	- 2 500
IT samverkan, licenskostnader	-4 000
Återstår förfogandeanslaget*)	1 747

1) För DVVJ finns 400 tkr intecknat på förfogandeanslaget och 100 tkr på kommunstyrelsens förvaltning, totalt 500 tkr.

Förfogandeanslaget för 2025 är 8 200 tkr. Förfogandeanslaget minskas med – 2 000 tkr genom att satsningen till KUN permanentas. Beslut om samverkanspart gällande IT var inte klart när budgeten färdigställdes. Indikationer visade på att kostnaderna kunde öka med +4 000 tkr beroende på val av partner. Samtidigt finns också en osäkerhet gällande ökade kostnader för licenser till följd av höjda säkerhetskrav samt kostnader för digitalisering. Eftersom förutsättningarna inte var klara när budgeten gjordes klar budgeteras beloppet på förfogandeanslaget i stället för på verksamheten och kan användas till annat om beloppet blir lägre.

Det finns även en post reserverat för ökade kostnader för vinterväghållning, elavtal och volymförändringar. Kommunens elavtal upphör 2025-12-31 och det kan finnas en risk att det blir dyrare än nuvarande avtal. I KUN:s budget finns en avdragspost för volymförändringar för att antal barn och elever minskar. Den är beräknad utifrån befolkningsprognosen som visar på en minskning. Om prognosen är avviker mycket från verkligt utfall kan avdragsposten behöva justeras.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2026–2030.

Byggnadsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Byggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggområdet, med undantag av den översiktliga fysiska planeringen, som handhas av kommunstyrelsen.

Nämndens ansvarsområden omfattar

Myndighetsutövningen gällande fysisk planering – innefattar bland annat detaljplaner, områdesbestämmelser, bygglov, marklov, rivningslov och förhandsbesked, byggkontroll och tillsyn, samt mätning, kartproduktion och GIS-samordning samt strandskyddsdispenser.

Ram 2026

Ramförändring	Tkr
Budget 2025	2 757
Uppräkningar	
Löneöversyn ¹⁾	
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	16
Övrig uppräkning 1,5 %	6
Uppräkning externa intäkter 1 %	-13
Tekniska justeringar	
Sänkt PO-pålägg till 2026	-3
Budget 2026	2 763

Fördelning av neddragning politisk besparing och köpta tjänster café kan tillkomma.

1. Löneuppräkning för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när löneöversyn är klar.

Budget 2026 Tkr	Plan 2027 Tkr	Plan 2028 Tkr
2 763	2 756	2 750

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2026–2030.

Kultur- och utbildningsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Nämnden bedriver i enlighet med skollag, läroplaner och förordningar förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, svenskundervisning för invandrare samt lärvux. Det åligger även kultur- och utbildningsnämnden att ansvara för korttidstillsyn av skolgång över 12 år (FSO) utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov. Nämnden har vidare till uppgift att utifrån bibliotekslagen leda kommunens biblioteksverksamhet.

Kultur- och utbildningsnämnden ansvarar vidare för kommunal musikskola, allmänskulturell verksamhet utlokaliserade högskolekurser, uppdragsutbildning och Kulturbuket på Dal (självförvaltningsorgan).

Ram 2026

Ramförändringar	Tkr
Budget 2025	269 646
Justering från beslut i tidigare års budgetar mm	
Arbetskläder KUN (anslag minskas till 100 tkr/år enligt Budget-25)	-400
Satsningar	
Reviderad Livsmedelspolicy (Tot. 300 tkr)	170
Tillfälligt anslag från förfogandeanslaget permanentas	2 000
Satsning på skolan med fokus på kunskap, trygghet och ordning	3 000
Åtgärder/omdisponeringar, se under specifikation	-1 975
Flytt av Stinsen samt neddragning	642
Flytt av anslag från medborgarkontor till bibliotek	135
Anslag enligt finansieringsprincipen	150
Volymförändringar	-4 000
Uppräkningar	
Löneöversyn ¹⁾	
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	75
Övrig uppräkning 1,5 %	1 129
Uppräkning externa intäkter 1 %	-394
Köp av huvudverksamhet (t.ex. gymnasieplatser)	655
Uppräkning kost/städ/lokalhyra	443
Kompensation för höjd fjärrvärmesaxa	280
Tekniska justeringar	
Flytt av hyreskostnad Åsens Skola	-1 255
Flytt hyreskostnad Telaris	-532
Sänkt PO-pålägg till 2026	-1 164
Budget 2026	268 605

Fördelning av neddragning politisk besparing och köpta tjänster café kan tillkomma.

- Löneuppräkning för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när löneöversyn är klar.*

Förändring av budgetram till 2026. Uppräkningar och tekniska justeringar tillkommer

- Anslaget för arbetskläder minskas från 500 tkr 2025 till 100 tkr/år från 2026.
- Ersättning höjda livsmedelskostnader till följd av ny livsmedelspolicy+ 170 tkr (totalt 300 tkr i kommunen).
- Tillfälligt anslag från förfogandeanslaget permanentas + 2 000 tkr.
- **Satsning på skolan med fokus på kunskap, trygghet och ordning, 3 000 tkr.**
Satsningen är en del av kommunledningens prioritering av kunskap, arbetsro och långsiktigt ansvarstagande i skolans uppdrag. Satsningen ska användas till insatser som:
 - ✓ **Stärker undervisningens kvalitet och höjer kunskapsresultaten** – exempelvis genom kompetensutveckling, extra stöd till elever med behov eller stärkt ledarskap i klassrummet.
 - ✓ **Bidrar till ökad trygghet och studiero i skolan** – till exempel genom arbete med värdegrund, elevhälsa, trygghetsfrämjande insatser eller bemannade miljöer i skolan.
 - ✓ **Säkerställer att resurserna når klassrummen** – med fokus på insatser som gynnar elever och lärare direkt, snarare än ökad administration.
- Åtgärder/omdisponeringar på -1 975 tkr, enligt specifikation.
- Genom att integrera verksamheten Stinsen lokalmässigt i Dahlstiernska/Rådaskolan/Kulturskolan skapas förutsättningar att bredda verksamheten och nå en större målgrupp ungdomar. Personalen som arbetar i Stinsen blir en naturlig del av elevernas skoldag och Dahlstiernska och Rådaskolan/Kulturskolan kan bidra med resurser i form av exempelvis cafépersonal, lärarresurser (teknik, bild och form med mera) och läspedagog. Det blir också viktigt att knyta närmre kontakter med idrottsföreningar i Melleruds kommun så att dessa kan samverka med Stinsen och erbjuda en aktiv fritid för ungdomarna. Anslaget för fritidsverksamheten minskar totalt med – 500 tkr. Nämnden tillförs +642 tkr.
- Utökade öppettider bibliotek + 135 tkr. Eftersom antalet externa besök på medborgarkontoret minskat används medborgarkontoret främst av personal i Melleruds kommun. De tjänster som behöver fortsätta erbjudas i ett medborgarkontor kan med fördel förflyttas till biblioteket. Med detta flyttas också en budgetpost som gör det möjligt att utöka bibliotekets öppettider, som exempelvis lördagsöppet.
- Ersättning från staten enligt finansieringsprincipen: Anslag för stärkta bibliotek + 150 tkr, totalt 350 tkr med anslag från 2025.
- Volymförändring: Antalet barn i förskolan och elever i grundskolan minskar medan antalet elever i gymnasieskolan ökar. En beräkning med grundskolelever och förskole- och fritidshemsbarn utifrån befolkningsprognos och kommunens standardkostnad i kostnadsutjämningsystemet, exklusive lokalkostnader, visar på minskade kostnader det kommande året inom förskolan och grundskolan. För gymnasieverksamheten ökar antalet elever något utifrån SCB:s befolkningsprognos och en beräkning med interkommunala ersättningar per elev, indikerar kostnadsökning. Nettot för detta motsvarar – 4 000 tkr. Volymberäkningar är beräknade efter förändring av barn och elever mellan åren. För 2027 och framåt minskar barn- och elevtal ytterligare. Någon justering av ramarna för 2027 och 2028 har inte gjorts i nämndens ram utan en avdragspost har gjorts central.
- Hyra för lokaler för Åsens skola och Telaris flyttas till kommunstyrelsen med 1 787 tkr (SBF).

Budget 2026 tkr	Plan 2027 tkr	Ram 2028 tkr
268 605	270 001	271 429

Någon justering av nämndernas ramar för 2027 och 2028 utifrån volymförändringar har inte gjorts detta har budgeterats centralt.

Satsningar

	tkr
Tillfälligt anslag från 2025 förfogandeanslaget permanentas	2 000
Satsning på skolan med fokus på kunskap, trygghet och ordning	3 000
Reviderad livsmedelspolicy	170
Summa kultur- och utbildningsnämnden	5 170

Åtgärder

Åtgärder	tkr
Minskad skadegörelse	-100
Utökad uppföljning/felval	-500
Mindre köpta tjänster av SBF för lokalvård och vaktmästeri, Åsens skola och central förskola	-800
Neddragning budgetram, ospecificerat	-575
Summa kultur- och utbildningsnämnden	-1 975

Fördelning av neddragning politisk besparing och köpta tjänster café kan tillkomma.

Minskad skadegörelse

I det arbete som nu pågår arbetar ledningsgruppen för att personalen i alla verksamheter ska arbeta relationsskapande och nära barn/elever och vuxenstuderande. När individer känner sig sedda är mycket vunnet. Den som trivs med sin utbildning förstör inte saker i sin närmiljö. Vi är övertygade om att det går att minska skadegörelsen i våra lokaler genom att erbjuda verksamheter som präglas av trygghet och studiero.

Ett arbete har startats om vad kommunen betalar till andra huvudmän genom interkommunal ersättning. Granskningar har medfört att kostnader för interkommunal ersättning ifrågasatts och inneburit minskning med flera hundra tusen kronor. I internkontrollplanen finns utökad uppföljning av hur det går för våra gymnasieelever som studerar hos annan kommun. Här finns det med stor sannolikhet en hel del pengar att hämta hem. Den utökade studie- och yrkesvägledning som förvaltningen påbörjat leda till att fler grundskoleelever väljer ett gymnasieprogram som passar dem. När elever hoppar av gymnasiet under första året och börjar om i år 1 igen året efter medför det stora kostnader för förvaltningen. Varje elev som börjar om på ny utbildning medför en kostnad på 100 000 och uppåt.

Volymmått

Asylelever ingår inte i nedan mått.

Förskola

	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Förskola 1-5 år, (antal platser)	351	336	318	304

Tabell: Prognos 2025-2028 snitt/år enligt Statisticons befolkningsprognos och inskrivningsgrad enligt Kolada (84,2 %)

Fritidshem

	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Fritidshem 6-12 år (antal platser)	311	304	296	287

Tabell: Prognos 2025–2028 snitt/år enligt Statisticons befolkningsprognos, (baserad på Koladas inskrivningsgrad 46%).

Grundskola

	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Antal elever 6-15 år	975	950	927	905

Tabell: Prognos 2025–2028 snitt/år enligt Statisticons befolkningsprognos

Gymnasieutbildning

	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Antal elever 6-18 år	316	317	304	288

Tabell: Prognos 2025–2028 snitt/år baseras på Statisticons befolkningsprognos.

Elever som tillkommer är de överåriga. Läsåret 25/26 är det cirka 35 elever som är överåriga, samt 13 elever inskrivna på introduktionsprogram (IM), som kommer att bli överåriga. Antal köpta platser för samma period är 237 elever.

Kulturverksamhet

I Kulturskolans verksamhet var under 2025 cirka 229 elever inskrivna. Melleruds kommunbibliotek hade 2025 cirka 54 000 besökare och Kulturbruket cirka 11 960 besökare.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2026–2029.

Socialnämnden

Nämndens ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för uppgifter inom socialtjänstens verksamhetsområden individ- och familjeomsorg samt vård och omsorg om äldre och funktionshindrade, som omfattar hälso- och sjukvård vid de särskilda boendeenheterna liksom för inskrivna inom hemsjukvården. Socialnämnden fullföljer kommunens uppgifter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), dock inte verkställighet av 9 § 7 LSS, korttidstillsyn för skolgång över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov, där ansvaret åligger kultur- och utbildningsnämnden. Nämnden ansvarar vidare för arbetsmarknads- och integrationsarbete, familjerådgivning samt konsumentvägledning.

Ram 2026

Framförändringar	Tkr
Budget 2025	326 993
<i>Satsningar</i>	
Reviderad Livsmedelspolicy (Tot. 300 tkr)	130
<i>Åtgärder/omdisponeringar, se under specifikation</i>	-3 350
<i>Anslag enligt finansieringsprincipen</i>	400
<i>Volymförändringar</i>	2 600
<i>Uppräkningar</i>	
Löneöversyn ¹⁾	
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	2 094
Övrig uppräkning 1,5 %	904
Uppräkning externa intäkter 1 %	-695
Köp av huvudverksamhet (t.ex. HVB-hem)	247
Uppräkning kost/städ/lokalhyra	258
Kompensation för höjd fjärrvärmesaxa	170
<i>Tekniska justeringar</i>	
Sänkt PO-pålägg till 2026	-1 974
Budget 2026	327 777

Fördelning av neddragning politisk besparing och köpta tjänster café kan tillkomma.

1. Löneuppräkning för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när löneöversyn är klar.

Förändring av budgetram 2026. Uppräkningar och tekniska justeringar tillkommer

- Ersättning höjda livsmedelskostnader till följd av ny livsmedelspolicy +130 tkr (totalt 300 tkr i kommunen).
- Åtgärder/omdisponeringar på -3 350 tkr enligt specifikation nedan.
- Ersättning/regleringar från staten enligt finansieringsprincipen. Ökat anslag för ny socialtjänstlag med 50 tkr, totalt 100 tkr med tillskott från 2025. Anslag för brottsförebyggande bestämelse i socialtjänstlagen med 25 tkr, totalt 50 tkr med anslag från 2025. Anslag för åtgärder för att stärka samhällsvårdens innehåll med 150 tkr, totalt 300 tkr med anslag från 2025. Anslag för fler verktyg för socialtjänsten för att stärka skyddet för barn 25 tkr, totalt 50 tkr med anslag från 2025. Utökad anhörigt stöd samt fast omsorgskontakt SÄBO med 100 tkr från 2026 och ytterligare 150 tkr 2027, totalt 250 tkr. Anslag för fast omsorgskontakt med 200 tkr från 2026 och ytterligare 200 tkr 2027, totalt 400 tkr. Minskat anslag för personlig assistans med -150 tkr för 2026 och ytterligare -150 tkr för 2027. Total minskning -800 tkr från 2023.
- Antalet personer i åldern 65–79 år minskar medan antalet personer över 80 år ökar. En beräkning utifrån befolkningsprognos, andel i ordinärt boende respektive särskilt boende enligt Kolada och snittkostnad i ordinärt boende respektive särskilt boende exklusive lokalkostnad, ger en kostnadsökning på + 2 600 tkr för 2026. Volymjusteringen är beräknade efter förändringen mellan åren.

Budget 2026 tkr	Plan 2027 tkr	Plan 2028 tkr
327 777	328 490	329 022

Någon justering av nämndernas ramar för 2027 och 2028 utifrån volymförändringar har inte gjorts detta har budgeterats centralt.

Åtgärder

Åtgärder	tkr
Effektiviseringskrav (Statsbidrag upphör 6 mnkr, total – 7 mnkr)	-1 000
Chefsöversyn	-850
LSS-bostad	-800
Neddragning budgetram, ospecificerat	-700
Summa socialnämnden	-3 350

Fördelning av neddragning politisk besparing och köpta tjänster café kan tillkomma.

Socialnämnden har de senaste åren blivit beviljade medel från prestationsbaserade statsbidrag som har kunnat användas fritt i verksamheten utan krav på återrapportering. Statsbidragen betalas ut i efterhand men finns inte längre att söka och under 2025 gjordes den sista utbetalningen motsvarande 6,3 mnkr. Detta innebär, om inte staten kompenserar med andra medel, en effektivisering motsvarande be-
lopp. Totalt effektiviseringskrav för nämnden blir således 7 mnkr.

Socialförvaltningen har gjort ett stort arbete med kostnadseffektiviseringar för att komma i budgetbalans. För 2021 gjorde förvaltningen ett överskott jämfört med budget om 5,7 miljoner och för 2022 ett överskott jämfört med budget om 8,6 miljoner. Till 2023 fick nämnden besparingar motsvarande 6,2 miljoner, detta i kombination med volymökningar inom hemtjänsten och köpt vård ledde till ett resultat 2023 om -7,8 miljoner. För 2024 fick nämnden besparingar motsvarande ytterligare 5,8 miljoner. Sammantaget har förvaltningen vidtagit kostnadseffektiviseringar 2023-2024 omfattande 12 miljoner år 2023-2024 (plus omhändertagit ökade kostnader familjehem omfattande ca 2 miljoner). Bokslut för 2024 visade ett underskott mot budget om -3,3 miljoner. Under 2025 genomförs kostnad per brukare undersökning. Resultat för hemtjänsten indikerar att kostnaden per utförd timme minskat 18% för 2024

jämfört med 2021. Under 2025 pågår fler åtgärder för budget i balans och kostnadskontroll inom äldreomsorgen vilket är särskilt viktigt med anledning av den kommande befolkningsutvecklingen där andelen äldre ökar. Under 2025 planeras bland annat för uppstart av seniormottag och uppdaterade riktlinjer för biståndsbedömning. Båda dessa insatser bör kunna påverka volymerna inom hemtjänsten nedåt.

Volymmått

	2025	2026	2027	2028
Antal boende SÄBO	45 demens	45 demens	54 demens	54 demens*
	52 somatik	52 somatik	52 somatik	59 somatik*
Antal hemtjänsttagare	235	239	242	245
Antal beslut om bostad med särskild service enligt LSS	16 gruppbo- stad	16 gruppbo- stad	16 gruppbo- stad	16 gruppbo- stad
	27 servicebo- stad	26–30 service- bostad	26–30 service- bostad	26–30 service- bostad

**Eventuellt ställa om mellan demens och somatik*

Befolkningsutvecklingen är en utmaning både genom volymökningar inom äldreomsorgen och genom att befolkningen i arbetsför ålder kommer minska. Den demografiska utvecklingen framöver är idag väl känd, men det är betydligt mer osäkert hur det kommer att påverka behoven av särskilt boende eftersom fler faktorer än ålder påverkar. Exempelvis av att äldre är friskare allt högre upp i ålder och att tillgång till välfärdsteknik, kvalificerad hemtjänst, förebyggande insatser och hemsjukvård kan påverka äldres möjligheter att bo kvar längre hemma.

Volymerna inom hemtjänst har legat relativt stabilt sett över åren men för 2024 syns en tydlig ökning (ca 20%) av antalet personer som behöver hemtjänst. Antalet brukare låg under 2023 på i snitt strax under 350 brukare till att under 2024 ligga strax över 400.

Inom stöd och service är ålderssnittet högt på boendena. Framåt ses en minskad volym av unga som kommer söka boendeformen, vilket kommer medföra flera anpassningar på sikt. År 2025 avvecklas PD Lundgrensgatan gruppboende samt Blåklintens boende för barn och unga.

Nettokostnadsavvikelse

Den procentuella nettokostnadsavvikelsen inom äldreomsorgen har minskat (0,5%) mellan 2023 och 2024, vilket är ett tecken på en viss effektivisering och kostnadskontroll. Samtidigt kvarstår en utmanande ekonomisk situation inom socialnämndens område, inte minst till följd av den demografiska utvecklingen.

Melleruds minskande befolkning innebär att fasta kostnader för omsorgsverksamhet fördelas på färre invånare, vilket driver upp kostnaden per person. Samtidigt ökar andelen äldre med omfattande behov, vilket ställer krav på fortsatt anpassning av verksamhet, bemanning och arbetssätt. Anledningarna till det högre kostnadsläge inom äldreomsorgen är flera; högre volymer inom hemtjänsten än förväntat utifrån demografi, kvarvarande kostnader för tomplatser inom särskilt boende trots omställning, höga snittlöner för undersköterskor, höga kostnader för lokaler och kost jämfört med andra. Arbete med effektiviseringar och anpassningar sker löpande.

Nettokostnadsavvikelse inom individ och familjeomsorgen ligger på samma högre nivå som föregående år. Bryter man ned detta ser man att det är inom barn och ungdomsvården som Mellerud sticker ut. Kostsamma individuella placeringar i kombination med en hög andel barn som vårdas i familjehem medför en hög kostnad.

För LSS området ligger Mellerud på en positiv nettokostnadsavvikelse och verksamheten kostar således mindre än förväntat. Inom LSS minskar behovet av bostad med särskild service medan behovet av övriga insatser LSS bland annat korttidsvistelse ökar markant 2024-2025.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2026–2030.

Ekonomiska rapporter

Fotograf: Karolina Hultman Wessman

Ekonomiska rapporter

Resultatbudget

Belopp i Mnkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	205,7	234,6	233,8	235,6	237,4
Verksamhetens kostnader	-908,9	-940,1	-944,1	-967,5	-993,3
Avskrivningar	-36,6	-39,8	-39,8	-40,3	-40,8
Verksamhetens nettokostnader	-739,8	-745,4	-750,0	-772,2	-796,7
Skatteintäkter	443,2	461,4	472,8	486,5	499,6
Generella statsbidrag och utjämning	303,7	303,6	300,4	306,5	309,0
Verksamhetens resultat	746,9	19,6	23,2	20,8	11,8
Finansiella intäkter	4,2	3,2	1,9	1,9	1,9
Finansiella kostnader	-10,0	-8,6	-9,6	-11,2	-12,4
Resultat efter finansiella poster	1,4	14,2	15,5	11,4	1,3
Skattekostnader					
Extraordinära poster					
Årets resultat	1,4	14,2	15,5	11,4	1,3

Balansbudget

Belopp i Mnkr	Bok- slut 2024	Pro- gnos 2025	Bud- get 2026	Plan 2027	Plan 2028
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
Materiella anläggningstillgångar	804,6	829,0	940,6	977,4	1005,3
Finansiella anläggningstillgångar	16,1	16,1	16,1	16,1	16,1
Summa anläggningstillgångar	826,0	850,4	962,1	998,9	1026,7
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2
Fordringar	85,5	85,5	85,5	85,5	85,5
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank	75,6	75,5	34,4	34,0	37,4
Summa omsättningstillgångar	172,3	172,2	129,8	130,6	134,1
SUMMA TILLGÅNGAR	998,3	1022,7	1093,1	1129,5	1160,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början	438,2	438,2	452,5	467,9	479,3
- varav resultatutjämningsreserv	29,3	29,3	29,3	29,3	29,3
- varav resultatreserv	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	1,4	14,2	15,5	11,4	1,3
Summa Eget kapital	438,2	452,5	467,9	479,3	480,6
-varav resultatutjämningsreserv	29,3	29,3	29,3	29,3	29,3
-varav resultatreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Andra avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Skulder					
Långfristiga skulder	394,3	394,3	459,3	484,3	514,3
Kortfristiga skulder	159,3	169,4	159,4	159,4	159,4
Summa skulder	553,6	563,7	618,7	643,7	673,7
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	998,3	1022,7	1093,1	1129,5	1160,8
Panter och ansvarsförbindelser					
1. Panter och därmed jämförliga säkerheter					
2. Ansvarsförbindelser					
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	186	180	171,5	164,1	157,2
b) Övriga ansvarsförbindelser	197	197	197	197	197

Kassaflödesbudget

Belopp i Mnkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Periodens resultat	1,4	14,2	15,5	11,4	1,3
Justering för av- och nedskrivningar	36,6	39,8	39,8	40,3	40,8
Förändring av pensionsavsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av övriga avsättningar	-5,1				
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-0,8				
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	32,2	54,0	55,3	51,7	42,1
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	14,1				
Ökning(-)/minskning(+) förråd och varulager	0,3				
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	16,4				
Kassaflöde från den löpande verksamheten	63,0	54,0	55,3	51,7	42,1
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-3,3				
Investering i materiella anläggningstillgångar	-37,5	-64,1	-151,4	-77,1	-68,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,0				
Förändring investeringsbidrag och anslutningsavg.	0,0	0,0			
Förändring leasingtillgång	2,8				
Förändring av leasingskuld	0,0				
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-38,0	-64,1	-152,7	-77,1	-68,7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	0,0	0,0	65,0	25,0	30,0
Amortering av skuld	0,0				
Ökning långfristiga fordringar	0,0				
Minskning av långfristiga fordringar	-1,3				
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1,3	0,0	65,0	25,0	30,0
Periodens kassaflöde	23,6	-10,1	-32,4	0,8	3,5
Likvida medel från årets början	52,0	75,6	65,5	33,1	33,9
Likvida medel vid årets slut	75,6	65,5	34,4	34,0	37,4

Driftbudget per nämnd

Nämnd	Belopp i Mnkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunfullmäktige		3,2	3,5	4,4	4,1	4,4
Kommunstyrelsen		100,4	106,5	114,1	115,6	116,2
- Administrativ förvaltning		59,6	68,3	77,5	78,4	79,2
- Samhällsbyggnadsförvaltning (stödfunktioner)		40,8	38,2	36,6	37,3	37,0
Byggnadsnämnden		-0,5	0,0	2,8	2,8	2,7
Kultur- och utbildningsnämnden		262,8	267,5	268,6	270,0	271,4
Socialnämnden		336,1	330,1	327,8	328,5	329,0
Summa nämnder		702,0	707,6	717,6	721,0	723,8
Finansförvaltning^{1) 2)}		7,0	23,2	32,4	51,2	73,0
Verksamhetens nettokostnader		708,9	730,8	750,0	772,2	796,7

1) Avser pensioner, arbetsgivaravgifter, internränta, avtalsförsäkringar, kompensation löneökningar 2024-2028.

2) I finanssen ingår avdrag för volymjusteringar 2027 med – 4 mnkr och -8 mnkr.

Investeringsbudget per nämnd

Nämnd	mnkr	Bokslut 2024	Pro- gnos 2025	Bud- get 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunfullmäktige		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen		0,0	0,0	82,0	73,9	64,1	49,6	36,4
<i>Skattefinansierad verksamhet</i>		<i>20,7</i>	<i>40,0</i>	<i>59,2</i>	<i>53,7</i>	<i>45,8</i>	<i>31,1</i>	<i>19,4</i>
varav kommunstyrelsens förvaltning		2,2	3,6	4,2	9,9	5,0	5,8	1,0
varav administrativa förvaltningen								
SBF		0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
varav fastighetsverksamhet		11,0	22,0	35,5	28,2	26,4	14,0	7,1
varav gata- och parkverksamhet		7,2	13,4	17,7	13,8	12,6	9,5	9,5
varav offentlig renhållning		0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav förråd och service		0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav serviceenheten		0,2	1,0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
<i>Affärsdrivande verksamhet</i>		<i>16,0</i>	<i>20,9</i>	<i>22,8</i>	<i>20,2</i>	<i>18,3</i>	<i>18,5</i>	<i>17,1</i>
varav renhållningsverksamhet		3,2	0,8	3,3	0,3	0,3	0,3	0,3
varav VA-verksamhet		12,0	20,0	18,0	17,8	16,9	16,6	16,5
varav fjärrvärmeverksamhet		0,8	0,1	1,6	2,2	1,1	1,6	0,3
Byggnadsnämnden		0,0	1,0	0,5	0,2	0,5	0,2	0,2
Kultur- och utbildningsnämnden		0,8	1,5	1,9	1,9	3,0	3,0	3,0
Socialnämnden		0,6	0,8	0,8	1,1	1,1	1,1	1,1
Summa nämnder brutto		38,0	64,2	85,1	77,1	68,7	53,9	40,7
-Varav skattefinansierat		22,1	43,3	62,3	56,9	50,4	35,4	23,7
-Varav taxefinansierat		16,0	20,9	22,8	20,2	18,3	18,5	17,1
-Varav anslutningsavgift och bidrag		2,8	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa nämnder netto		40,8	64,4	85,1	77,1	68,7	53,9	40,7

Överföringsbudget tillkommer 2026.

Investeringsplan

Objekt Mnkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Start- besked KS
Övergripande						
Tekniska övergripande	300	300	300	300	300	
Summa Övergripande	300	300	300	300	300	
Kommunstyrelsens förvaltning						
Mark eller fastighetsköp	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Säkerhet, Ledningsplats	300					
Systemanpassningar övergripande verksamhetssystem		3 000		2 500		
EDS Utrustning Tingshuset			200			
EDS Switchar	200		500	500		
EDS WLC (styr vårt Wifi)			500			
EDS Huvudswitch		1 700				
EDS AP (WiFi antenner)	750	750	750	750		
EDS e-Arkiv	150	150				
EDS Politikerdatorer		700				
EDS, övriga investeringar		1 500	500			
EDS, UPS Ängenäs, Fagerlidshemmet		60				
EDS SAN (lagringsyta) och servermiljö			1 200			
Tillväxt, Utemiljö, Lekplats DC		550				
Tillväxt, Möbler Stinsen		100				
Rådahallen Möbler Cafeteria		200				
Rådahallen Projektor Simhallen	100					
Rådahallen Badlandskap (fast)	1 500					
Rådahallen Wibit			150			
Rådahallen Ljudsystem				75		
Rådahallen, Rutschkana				800		
Kommunchef, Diverse inventarier KS	200	200	200	200		
Summa Kommunstyrelsens förvaltning	4 200	9 910	5 000	5 825	1 000	
Fastighetsenheten						
Nya eller utbyte komponenter	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Diverse inventarier	500	500	500	500		
Bryggor Sunnanå, utbyte	1 000					
Vita Sannar markarbete	1 000					
Tillgänglighetsanpassning kommunhuset		3 000				X
Tak, fasad och ventilation Kommunhuset	15 000	10 000				X
Övergripande renovering av skollokaler		500	500	500	500	
Låssystem skolor	800			700		
Kameror	200					
Takbyte	1 300	3 000	2 000	2 000	2 000	
Ventilation efter besiktningar	2 000	2 000	2 000	2 000		
Kroppefjälls förskola Ventilation	4 000					
Laddplatser kommunala fastigheter (lagkrav)	700			700	700	
Energibesparingsåtgärder	500	500	500	300	500	
Uppdatering av utemiljö skolor	500	500	500	500	500	
Rådaskolan köket	3 500					
Föreningshuset Åsensbruk	2 000	2 000				
Idrottshuset nytt golv		700				
Rådaskolan renovering		1 500	1 500			
Ombyggnad/ny förskola inkl kök		500	10 000			X
Asfaltering vid fastigheter		500	500	500	500	
Skiffertak 3 st Berg, Tingshus, Stenmagasinet		1 500	2 300	2 500		
Styrsystem			500	300		

Energiåtgärder Rådahallen					900	
Ventilationsaggregat Skållerudshemmet				1 000		
Ventilationsaggregat Fagerlidshemmet				1 000		
Ventilationsaggregat Fryken			600			
Polisstation fönster, ventilation			2 500			
Investeringar höjd beredskap	1 000					
Upprustning skyddsrum			1 000			
Summa Fastighetsenheten	35 500	28 200	26 400	14 000	7 100	
Gatu- och parkenheten						
Nya eller utbyte komponenter	600	600	600	600	600	
Reinvestering asfalt	4 250	4 250	3 000	3 000	3 000	
Tillgänglighetsanpassningar inkl skyltning	500	200	200	200	200	
Utbyggnad Sapphult, topp asfalt						
Asfalt till VA-projekt/Gatubelysning	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	
Ny/Utbyte Gatubelysning	1 000	2 500	2 500	300	500	
Uppdatering av lekplatser		300		300		
Parkgatan upprustning ytskikt + belysning	200					
Maskiner Gata/park	850	1 850	300	1 100	1 180	
Traktorgrävare	4 200					X
Lekplats Åsen	550					
Utökad parkering Strömmersvik	400					
Tankstation kommunförrådet	600					
Papperskorgar med sorteringsfack	500					
Belysning GC Golfen		100	2 000			
Summa Gatu- och parkenheten	17 650	13 800	12 600	9 500	9 480	
Serviceenheten						
Inventarier	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Summa Serviceenheten	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Byggnadsnämnden						
Flytt av och ev utbyte av internt kartsystem	250					
Modul för diariesystem - Bygg			300			
Digitalisering av DP	200	200	200	200	200	
Summa Byggnadsnämnden	450	200	500	200	200	
Kultur- och utbildningsnämnden						
Div. inventarier förskola och skola	500	500	500	500	500	
Datorer- och inventarier IKT	1 400	1 400	2 500	2 500	2 500	
Summa Kultur- och utbildningsnämnden	1 900	1 900	3 000	3 000	3 000	
Socialnämnden						
Grundutrustning/Sängar VoO	200	200	200	200	200	
Generell Investeringsbudget SN div inventarier	600	900	900	900	900	
Summa Socialnämnden	800	1 100	1 100	1 100	1 100	
SUMMA skattefinansierad verksamhet	62 300	56 910	50 400	35 425	23 680	
Renhållning						
Nya eller utbyte komponenter	250	250	250	250	250	
Ny kärldtyp flerfack	3 000					
Summa Renhållning	3 250	250	250	250	250	
VA-verksamhet						
Nya eller utbyte komponenter	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	
Sanering ovidkommande vatten	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	
Förstärkning av ledning						
	1 000	1 000	1 000	1 350	1 350	
Dagvattenanläggningar	500	500	500	650	650	
Dagvatten pumpstationer	100	100	100	100		
Dagvatten reducerade åtgärder	500	550	600	650	650	

Utbyte PLC anläggningar	2 000				
Dammen Åsensbruk ARV		1 000			
Carport Sunnanå ARV		750			
Nödvattentank			850		
Summa VA-verksamhet	17 950	17 750	16 900	16 600	16 500
Fjärrvärme					
Nya eller utbyte komponenter	100	100	300	300	300
PC Klippvägen brännare		600	500		
Roster/murning pannor		500	300	300	
Nya kulvertledning		1 000		1 000	
Ombyggnad pannor för flis	1 500				
Summa Fjärrvärme	1 600	2 200	1 100	1 600	300
SUMMA taxefinansierad verksamhet	22 800	20 200	18 250	18 450	17 050
TOTALSUMMA	85 100	77 110	68 650	53 875	40 730
Varav nya eller utbyte komponenter	8 550	8 550	7 500	7 500	7 500

Överföringsbudget från 2025 tillkommer 2026.

Enligt kommunallagen 11 kap 6 § ska budgeten innehålla en redogörelse för ekonomin under budgetåret i de kommunala koncernföretagen. Enligt kriterierna utifrån LKBR och RKR:s rekommendationer är AB Melleruds bostäder ett kommunalt koncernföretag.

AB Melleruds Bostäder

Bolagets ägs till 100 % av Melleruds kommun och har sitt säte i Mellerud. Gällande ägardirektiv är fastställda av kommunfullmäktige 2023-11-22; § 106. Av dessa framgår bland annat att verksamheten ska främja bostadsförsörjning i kommunen genom att på långsiktig och ekonomisk sund basis förvärva, avyttra, äga, bygga och förvalta olika typer av bostäder, fastigheter och tomträtter. Bolaget ska aktivt verka för nyproduktion av bostäder och verka för lönsam produktion av bostäder. Ägarens ekonomiska mål för bolaget är att bolaget ska bedrivas enligt affärsmässiga principer och bolaget ska tillämpa marknadsmässiga avkastningskrav. Bolaget ska under mandatperioden generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr. Bolaget ska långsiktigt arbeta för konsolidering av bolaget. Bolaget ska sträva efter att ha en soliditet på minst 15 %. Bolaget har en marknadsandel på ca 50 % av det totala antalet hyresrätter i kommunen.

Ordförande: Eva Pärsson (M)

1.e Vice ordförande: Lisbeth Berglöv (KD)

2.e Vice ordförande: Martin Andersson (SD)

VD: Jhonny Lystad

Resultatutveckling

I koncernen ingår AB Melleruds bostäder. Bolaget har inte beslutat om budget för 2026 ännu utan detta görs under hösten. Enligt ägardirektivet ska bolagets generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr under mandatperioden. För 2024 uppgick resultatet efter finansiella poster till 1,8 mnkr och prognosen för 2025 är ett resultat på 3,4 mnkr. Resultatet kan komma att påverkas av nedskrivningar efter planerat rivningsprojekt. Bolaget kommer de närmaste åren budgetera för resultat enligt ägardirektiven. Varkansgraden är förhållandevis låg, två procent, men då inkluderas uthyrning av lägenheter till Migrationsverket. Avtalet kan sägas upp på tre månader och motsvarar ett intäktsbortfall på ca 1 mnkr per år. De stora underhållskostnader som bolaget har kommer innebära krav på effektivisering och nya billigare kostnadslösningar. Som ett led i detta har bolaget börjat utföra mer underhåll i egen regi och detta innebär en ökad kapacitet att genomföra fler underhålls- och reparationsarbeten.

Låneskuld

Låneskulden uppgick till 151 mnkr för 2024. Det finns ett stort underhållsbehov av till exempel stamrenovering men planen är att finansiera underhållsåtgärderna med egna medel. Vid oförutsedda händelser kan nyupplåning bli nödvändig.

Soliditetsutveckling

Enligt ägardirektivet ska bolaget sträva efter att ha en soliditet på minst 15 procent. För 2024 var soliditeten 19,0 %. Bolaget har ett stort investeringsbehov. Planen är att underhållsåtgärder och investeringar ska finansieras genom egna medel och i så fall kommer soliditeten ligga på en jämn nivå. Om nyupplåning är nödvändig kommer soliditeten sjunka, vilket försämrar det finansiella handlingsutrymmet.